

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om statskontoret och lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om statskontoret och lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning.

Enligt förslaget ska Statskontoret producera analys- och rapporteringstjänster för statsförvaltningen. Statskontoret ska avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av det uppdraget. Statskontoret ska fungera som personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som används i statsförvaltningens analys- och rapporteringstjänster.

Det föreslås att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska producera analys- och rapporteringstjänster för sina kunder. Servicecentret ska avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av det uppdraget. Servicecentret ska fungera som personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som används i ekonomi- och personalförvaltningens analys- och rapporteringstjänster.

När det gäller de uppgifter som behövs för att producera de nuvarande uppgifterna och tjänsterna inom statens ekonomi- och personalförvaltning ska Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning enligt förslaget vara gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med sina kunder.

Lagarna avses träda i kraft den 1 september 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Utveckling av informationsledningen inom statsförvaltningen	3
1.2 Statens gemensamma serviceproducenter	4
1.3 Lagstiftning	4
1.4 Internationell utveckling	6
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
2.1 Målsättning	7
2.2 De viktigaste förslagen	9
2.2.1 Analys- och rapporteringstjänster	9
2.2.2 Uppgifter som behandlas	17
2.2.3 Registerföring och gemensamt personuppgiftsansvar för uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen	23
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	24
3.1 Ekonomiska konsekvenser	25
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	25
3.3 Samhälleliga konsekvenser	26
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	26
DETALJMOTIVERING	28
1 LAGFÖRSLAG	28
1.1 Lagen om statskontoret	28
1.2 Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	30
2 IKRAFTTRÄDANDE	35
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	35
LAGFÖRSLAG	38
1. Lag om ändring av lagen om statskontoret	38
2. Lag om ändring av lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	39
BILAGA	41
PARALLELLTEXT	41
1. Lag om ändring av lagen om statskontoret	41
2. Lag om ändring av lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	43

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Utveckling av informationsledningen inom statsförvaltningen

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram ”Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle” förbinder sig regeringen till en faktabaserad politik. Enligt regeringsprogrammet ska öppenhet för den offentliga informationen göras till en bärande princip för hela informationspolitiken. Genom detta lagförslag främjas sådan faktabaserad beredning och sådant faktabaserat beslutsfattande som avses i regeringsprogrammet, liksom också den ledning som detta fordrar (Regeringens handlingsplan, Statsrådets publikationer 2019:28, s. 46). Samtidigt stöds öppenheten för den offentliga informationen genom att det skapas förutsättningar för ett mer omfattande internt utnyttjande av informationen inom förvaltningen som ett led i det faktabaserade beslutsfattandet.

Informationsledning är ett delområde inom ledarskap som syftar till att öka en organisations förmåga att skapa värde genom kunskap och kompetens. Inom statsförvaltningen strävar man genom informationsledning efter att systematiskt utnyttja information i beredning, beslutsfattande och verkställighet inom såväl statsrådet som den underlydande förvaltningen. Genom informationsledning kan man förbättra verksamhetens kvalitet, effektivitet och genomslagskraft. Detta förutsätter att kompetensen stärks, verksamhetssätten förnyas och att informationsresurserna börjar användas i större utsträckning inom förvaltningen.

För närvarande används informationen vid ämbetsverk och inrättningar och huvudsakligen för skötseln av ärenden som gäller en viss uppgift eller ett visst ansvarsområde, såsom ekonomi- och personalförvaltning. Nya lösningar och mervärde kan uppstå om man kombinerar information från olika sektorer. Man bör övergå från insamling och bevaring av uppgifter till att använda uppgifterna även som stöd för utveckling, styrning och ledning av verksamheten. Ny teknik och digitalisering erbjuder bättre och effektivare lösningar än tidigare för behandlingen av data. Den nya lagstiftningen om informationshantering och dataskydd stöder också detta.

Finansministeriet har genom resultatstyrningsförfarandet gett Statskontoret i uppdrag att utveckla statens ledning genom information. Statskontoret tillsatte den 26 oktober 2017 ett projekt för en centraliserad analys- och rapporteringstjänst för den offentliga förvaltningen (projektet Kunskapsspurten, www.tietokiri.fi). Målet med projektet Kunskapsspurten är att samla information om statsförvaltningens gemensamma tjänster, utveckla och erbjuda analys- och rapporteringstjänster och att stärka en verksamhetskultur med faktabaserat beslutsfattande genom att sprida erfarenheter, verksamhetssätt och lösningar i fråga om ledning genom information. Inom projektet producerar statens gemensamma serviceproducenter analys- och rapporteringstjänster under samordning av Statskontoret. Statskontoret analyserar och rapporterar om de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som gäller ämbetsverk och inrättningar och som finns i de gemensamma serviceproducenternas register. Det är viktigt att man med hjälp av den information som finns i registren kan producera jämförelseuppgifter, lägesbilder och utvecklingsobjekt vad gäller verksamheten inom förvaltningen och säkerställa statens helhetsintresse i utvecklandet, styrningen och ledningen av verksamheten. Finansministeriet har i sitt resultatstyrningsförfarande kommit överens om att Statens servicecenter för ekonomi- och personalförvaltning, nedan *servicecentret*, ska producera analys- och rapporteringstjänster inom sitt ansvarsområde.

Projektet Kunskapsspurten utgör ett led i verkställandet av redogörelsen ”Etisk informationspolitik i den artificiella intelligensens tidsålder” (SRR 7/2018 rd), som bereddes under finansministeriets ledning och överlämnades den 5 december 2018.

1.2 Statens gemensamma serviceproducenter

Med statens gemensamma serviceproducenter, nedan *de gemensamma serviceproducenterna*, avses i detta lagförslag Statskontoret, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Hansel Ab, Haus kehittämisskeskus Oy, Senatfastigheter, Statens center för informations- och kommunikationsteknik och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. När det gäller Senatfastigheter, bereder finansministeriet därtill en separat proposition med syfte att grunda ett dotterbolag till Senatfastigheter, Försvarsfastigheter.

Inom statsförvaltningen har vissa servicefunktioner koncentrerats till de statliga serviceproducenterna. Genom att tillhandahålla gemensamma tjänster vill man se till att statens ämbetsverk och inrättningar har tillgång till högklassiga, utvecklingsbara och kostnadseffektiva stödtjänster, så att ämbetsverken kan koncentrera sig på sin kärnverksamhet. Personal- och ekonomiförvaltningen, informationsförvaltningen, upphandlingsväsendet och lokalförvaltningen är de vanligaste stödtjänsterna som har överförs till servicecenter eller andra gemensamma serviceproducenter. Genom att centralisera tjänsterna har man velat säkerställa den specialkompetens som behövs inom tjänsteproduktionen och att tjänsterna utvecklas inom verksamhetsområden som förändras snabbt på grund av teknikutvecklingen.

Statskontoret har fungerat som utvecklare av de gemensamma tjänsterna inom statsförvaltningen och har varit med om att starta verksamheten med de centraliserade tjänsterna inom ekonomi- och personalförvaltningen och informationsförvaltningen. I samband med det har servicecentret och Statens center för informations- och kommunikationsteknik inrättats som egna ämbetsverk. Statskontoret svarar för utvecklandet av informationsledningen och uppföljningen av ansvarsområdets utveckling inom statsförvaltningen.

Under de senaste åren har servicecentret utvecklat de elektroniska tjänsterna och lösningarna för elektronisk kommunikation. Servicecentrets processer och tjänster har utvecklats i enlighet med kundernas krav i takt med att verksamhetsmiljön har förändrats. I utvecklandet av verksamheten har betydelsen av ledning genom information accentuerats. Tekniken möjliggör ett effektivare utnyttjande av befintliga informationsresurser till stöd för utveckling, styrning och ledning av verksamheten. En förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas är att lagstiftningen ändras så att den ger större möjligheter.

Lagarna om Statskontoret och servicecentret innehåller för närvarande inga bestämmelser om användning av sådana uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som finns i de gemensamma serviceproducenternas informationssystem i utvecklingen, styrningen och ledningen av verksamheten. En utveckling av funktionerna inom statsförvaltningen förutsätter att de uppgifter som uppkommit i verksamheten bättre än tidigare kan utnyttjas i analyser av lägesbilden och planeringen av de åtgärder som behövs, genomförandet av dem och bedömningen av konsekvenserna.

1.3 Lagstiftning

Statskontoret och servicecentret är ämbetsverk inom finansministeriets förvaltningsområde. Finansministeriet ansvarar bland annat för utvecklingen av statsförvaltningen och ledningen av

statens personalresurser. Statskontoret är enligt 1 § i lagen om statskontoret (305/1991) ett ämbetsverk som lyder under finansministeriet. Servicecentret styrs enligt 6 § i lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (179/2019), nedan *lagen om servicecentret* av finansministeriet.

Statskontoret har till uppgift att ordna service i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar, sköta statens centralbokföring och handlägga statens skadeståndsärenden samt vara teknisk administratör för kommunernas informationsresurs för ekonomisk information. Förutom det som har nämnts kan Statskontoret även producera gemensamma stödtjänster för statsförvaltningen och för sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1062/2010). Statskontoret kan producera sådana stödtjänster som behövs för skötseln av den ovannämnda servicen i samband med finansiering, placering, skötsel av skulder och lån samt arbetslivstjänster. Statskontoret kan producera upplåningstjänster för statliga affärsverk på de villkor som bestäms av finansministeriet eller av Statskontoret, inom de gränser som finansministeriet fastställt. Statskontoret kan också ha andra uppgifter som har bestämts eller föreskrivits för det.

Servicecentret producerar centraliserade ekonomiförvaltningsuppgifter enligt vad Statskontoret med stöd av 12 b § i lagen om statsbudgeten (423/1988) har bestämt vara servicecentrets uppgift och ansvar. Servicecentret tillhandahåller tjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen samt andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen enligt vad som avtalats om dem i serviceavtal. Servicecentret kan även ha andra uppgifter som det föreskrivs särskilt om.

Inom statsförvaltningen är uppgifter om verksamheten och ekonomin huvudsakligen offentliga. I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, finns det bestämmelser om offentlighet för myndigheternas handlingar och om utlämnande av handlingar samt särskilda bestämmelser om grunderna för sekretessbeläggande av en handling som innehas av en myndighet på grund av dess innehåll.

Skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen omfattar personuppgifter. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, nedan *dataskyddsförordningen*, innehåller bestämmelser om behandlingen av personuppgifter och villkor för sådan behandling. Dataskyddsförordningen preciseras av dataskyddslagen (1050/2018) i den nationella lagstiftningen.

I dataskyddslagstiftningen avses med personuppgifter enligt artikel 4.1 i dataskyddsförordningen upplysningar som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. Som identifierbar betraktas en fysisk person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift eller onl-neidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Med behandling av personuppgifter avses enligt artikel 4.2 i dataskyddsförordningen en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämnning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring. I artikel 6.1 i dataskyddsförordningen finns det

bestämmelser om grunderna för behandling av personuppgifter. Behandling är laglig bland annat när behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. I Finland föreskrivs det alltid i lag om skydd av personuppgifter.

I artikel 9 i dataskyddsförordningen föreskrivs det om särskilda kategorier av personuppgifter. Enligt punkt 1 i den artikeln är det förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Det är också förbjudet att behandla genetiska eller biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning. Enligt artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen får undantag göras från förbudet i fråga på de villkor som närmare anges i den bestämmelsen, om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av medlemsstatens lagstiftning. När det gäller behandling av särskilda kategorier av personuppgifter föreskrivs det i 6 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen att artikel 9.1 i dataskyddsförordningen inte ska tillämpas på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag.

Genom lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*, säkerställs en enhetlig hantering och informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial så att offentlighetsprincipen förverkligas. Statliga ämbetsverk, inrättningar och affärsverk är informationshanteringsenheter med uppgift att ordna och upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. Lagen innehåller också bestämmelser om elektroniskt utlämnande av uppgifter mellan myndigheternas informationssystem. Den som lämnar ut information ska säkerställa att den information som lämnas ut behövs eller är nödvändig för att den myndighet som får informationen ska kunna sköta sina uppgifter. Om det är fråga om flera myndigheter görs detta under ledning av det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet. Ett syfte med lagen är att effektivisera myndigheternas informationshantering så att myndigheterna i enlighet med god förvaltningssed kan tillhandahålla tjänster av hög kvalitet och sköta sina uppgifter med gott resultat. Ett annat syfte är att främja interoperabiliteten mellan informationssystem och informationslager.

Enligt 3 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) får arbetsgivaren behandla endast sådana personuppgifter som har direkt relevans för arbetstagarens arbetsavtalsförhållande och som har att göra med hanteringen av rättigheter och skyldigheter för parterna i arbetsavtalsförhållandet eller med de förmåner arbetsgivaren erbjuder arbetstagarna eller med arbetsuppgifternas särskilda natur. I 5 § föreskrivs det dessutom om behandling av uppgifter om hälsotillstånd.

I lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011) finns bestämmelser om bedömning av informationssäkerheten i informationssystem. Enligt den lagen får statsförvaltningsmyndigheterna för bedömning av informationssäkerheten i sina informationssystem och sin datakommunikation bara använda sig av det förfarande som avses i den lagen eller av ett sådant bedömningsorgan som har godkänts av Kommunikationsverket enligt lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet (1405/2011).

1.4 Internationell utveckling

I Norden har det under 2000-talet genomförts olika servicecenterprojekt som har gällt den privata sektorn och den offentliga förvaltningen. Personal- och ekonomiförvaltning och informat-

ionsförvaltning (IKT) är de vanligaste tjänsterna som har överförts till och producerats hos servicecenter. Under de senaste åren har det också blivit vanligare att servicecenter tillhandahåller olika tjänster i anknytning till analys, finansiering, lagtjänster och tjänster för medborgarna. Viktiga mål vid överföringen av tjänsteproduktionen till servicecenter har varit att höja tjänsternas kvalitet och produktiviteten och effektiviteten i förvaltningen genom att harmonisera och förenkla processerna inom ekonomi- och personalförvaltningen och öka automationen. Ett syfte med att centralisera tjänsterna har också varit att säkerställa att den kompetens som behövs i tjänsteproduktionen bevaras och utvecklas i en sektor där tekniken utvecklas snabbt. Inom statsförvaltningen har man i regel velat producera tjänsterna med hjälp av statliga ämbetsverk, inrättningar eller andra aktörer som lyder under staten.

I Sverige finns Statens servicecenter, som lyder under finansdepartementet och som utvecklar en effektivare statsförvaltning genom att erbjuda administrativa tjänster och konsultstöd inom ekonomi-, löne- och personalförvaltning och som även svarar för statliga servicekontor som betjänar medborgare och företagare när de har ärenden till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten eller Skatteverket. Dessutom har Ekonomistyrningsverket (ESV) år 2019 inrättat en ny tjänst med ett datalabb utanför servicecentret. Ett syfte med datalabbet är att tillsammans med andra myndigheter och företag främja en datadriven resultatkultur i den offentliga sektorn. Ett annat syfte med den nya tjänsten är att skapa en ny form av analys- och beslutsstöd. Projektet är tvåårigt och finansieras av innovationsverket Vinnova.

Servicecentret Statens Administration i Danmark är en del av finansministeriet. Centrets uppgift är att förnya och effektivisera den offentliga sektorn och säkerställa att de operativa administrativa uppgifterna optimeras i hela statsförvaltningen. Servicecentret tillhandahåller huvudsakligen tjänster för löneutbetalning, hantering av anställningsförhållanden och bokföring för cirka 150 ämbetsverk och inrättningar. Det utreder också möjligheterna att utveckla det faktabaserade beslutsfattandet.

I Norge finns det statliga servicecentret Direktoratet for økonomistyring, som inrättades 2004. Servicecentret lyder under finansdepartementet och har till uppgift att fungera som statsförvaltningens sakkunnigorganisation och tillhandahålla administrativa tjänster. Dess tjänster omfattar löne- och ekonomiförvaltning samt förvaltnings- och analystjänster. Servicecentret svarar också för statens centralbokföring och kassasystem och utfärdar anvisningar för ekonomiförvaltningen.

Vid beredningen av detta lagförslag har man inte i de länder som nämns ovan identifierat lika omfattande åtgärder för att utnyttja den information som finns om verksamheten och ekonomin som i detta lagförslag föreslås bli genomförda i Finland.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Genom lagförslaget stärks det systematiska utnyttjandet av information i ledningen genom information samt det kunskapsbaserade beslutsfattandet inom statsförvaltningen i syfte att utveckla verksamhetens kvalitet och förbättra produktiviteten.

Det föreslås bestämmelser om ett nytt analys- och rapporteringstjänstuppdrag för Statskontoret och servicecentret. Målet är att få tillgång till de uppgifter om statens ämbetsverk och inrättningar som finns i de gemensamma serviceproducenternas register och som gäller verksamheten

och ekonomin samt att utnyttja uppgifterna i utvecklingen, styrningen och ledningen av statsförvaltningens verksamhet. Samtidigt är målet att ta i bruk en verksamhetsmodell för ledning genom information inom statsförvaltningen. Uppgifterna i samband med analys- och rapporteringstjänsten ska regleras i den nationella lagstiftningen, eftersom de register som används som informationskällor innehåller omfattande personuppgifter, som delvis också utnyttjas i analys- och rapporteringstjänsterna. Regleringen förutsätts också eftersom det är fråga om en uppgift som är betydande med tanke på Statskontorets och servicecentrets verksamhet. Genom lagförslaget etableras uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster så att den blir en del av Statskontorets och servicecentrets verksamhet.

Analys- och rapporteringstjänsterna ska genomföras i enlighet med de uppgifter som planerats för Statskontoret och servicecentret och som kompletterar varandra. Målet är att Statskontoret ska ta fram centraliserade lösningar för hur verksamhetsmodellen med ledning genom information ska etableras och som ska göra det möjligt att utnyttja uppgifterna i statens gemensamma serviceproducenters register i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Statskontoret ska ta fram lösningar som tillgodoser statens helhetsintresse för flera ämbetsverk och stödja beredningen och beslutsfattandet på statsrådsnivå. Servicecentret ska i sin tur med hjälp av uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningens verksamhetsområde och uppgifter i de gemensamma serviceproducenternas register producera tjänster som syftar till att utveckla ämbetsverkens verksamhet.

Uppgifterna inom analys- och rapporteringstjänsterna kommer att förändra rollen för Statskontoret och servicecentret från att vara aktörer som förvaltar de gemensamma informationssystemen och producerar information till att i större utsträckning vara aktörer som samlar in och utnyttjar information inom statsförvaltningen. Genomförandet av analys- och rapporteringstjänsterna förutsätter arbete också i fråga om hanteringen av den information som nu samlas in, vilket Statskontoret och servicecentret ska göra i samarbete med andra gemensamma tjänsteproducenter och ämbetsverk som ansvarar för informationskällorna.

Målet med verksamheten är att centraliserat producera indikatordata, lägesbilder och analyserade slutsatser med hjälp av den information som utnyttjas i registren. Registren används inte i sin helhet som sådana och analys- och rapporteringstjänsterna har inte direkt tillgång till de ursprungliga registren, utan ur dem plockas endast de uppgifter som är nödvändiga för respektive uppdrag. Vid beredningen av ett nytt uppdrag fastställer Statskontoret och/eller servicecentret de uppgifter som behövs för skötseln av uppdraget och säkerställer att behandlingen av uppgifterna är nödvändig och proportionell för skötseln av uppdraget i fråga. Statskontoret och servicecentret säkerställer vid behandlingen och analysen av uppgifter att dataskyddet och informationssäkerheten bevaras genom att utnyttja substanskompetensen hos verksamhetsområdena och de parter som äger uppgifterna.

I och med att den uppgift som anförtrotts Statskontoret är mer omfattande och ska tillgodose hela statsförvaltningens intresse finansieras den inom ramen för Statskontorets omkostnader och med en separat investeringsfinansiering. De fördelar som verksamheten för med sig ska överstiga kostnaderna för investeringarna. De prestationer som servicecentret erbjuder ämbetsverken är med stöd av 8 § i lagen om servicecentret avgiftsbelagda för kunderna.

Statens gemensamma serviceproducenter behåller sin behörighet att analysera och utveckla sin egen verksamhet och sitt eget verksamhetsområde på samma sätt som tidigare. I detta arbete kan varje serviceproducent utnyttja den information som samlats in ur de gemensamma serviceproducenternas register. Statskontoret eller servicecentret får på uppdrag av andra gemensamma tjänsteproducenter för dessa producera informationsmaterial eller analyser, dock så att enskilda

personer inte identifieras och sekretessbelagda uppgifter inte framgår av materialet eller analyserna. De gemensamma serviceproducenterna deltar också i utvecklandet av verksamheten med analys- och rapporteringstjänster i det samarbetsnätverk som aktörerna bildar.

Ett ytterligare syfte med lagförslaget är att förtydliga det rådande oklara rättsläget i fråga om registerföringen av informationsresursen för statens ekonomi- och personalförvaltning.

2.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås bestämmelser om ett nytt analys- och rapporteringstjänstsuppdrag för Statskontoret och servicecentret och om den rätt att få information som krävs för uppdraget. Därtill föreslås det att uppgiftsfördelningen mellan aktörerna i fråga om analys- och rapporteringstjänsterna preciseras i de lagar som gäller ämbetsverken. De föreslagna författningarna är nationella speciallagar och de kompletterar och preciserar dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagen, dvs. dataskyddslagen. Kompletterande reglering är motiverad på grund av karaktären hos de personuppgifter som behandlas i uppgifterna i fråga, när behandlingen grundar sig på artikel 6.1 led c och e i dataskyddsförordningen.

I förslaget till lag om ändring av lagen om statskontoret föreslås det att Statskontoret ska producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Vid skötseln av uppgiften används de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som gäller ämbetsverk och inrättningar och som finns i de gemensamma serviceproducenternas register. Gemensamma serviceproducenter från olika ansvarsområden är Statskontoret (finansiering och ekonomiförvaltning), Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (ekonomi- och personalförvaltning), Hansel Ab (upphandling), Haus kehittämiskeskus Oy (utbildning), Senatfastigheter (lokaler), Statens center för informations- och kommunikationsteknik (informationsförvaltning) och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (projektförvaltning).

I förslaget till lag om ändring av lagen om servicecentret föreslås det att servicecentret ska producera analys- och rapporteringstjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen för kunder till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Vid skötseln av uppgiften ska servicecentret använda uppgifter inom statens ekonomi- och personalförvaltning samt sådana uppgifter som uppkommer vid produktionen av de stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen som enligt lag också hör till servicecentret. De sistnämnda uppgifterna kan vara till exempel uppgifter som gäller användarstödet. Som uppgifter används också ovan nämnda uppgifter i de gemensamma tjänsteproducenternas register.

När det gäller registren inom ekonomi- och personalförvaltningen föreslås det dessutom bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar och om uppgifter och ansvar i anknytning till registerföringen för servicecentret och de kunder som är förpliktade till att vara kund hos servicecentret. Alla sådana aktörer som de facto använder den registeransvariges bestämmanderätt och som kan fullgöra den registeransvariges skyldigheter föreslås vara registeransvariga.

Bestämmelserna i informationshanteringslagen har beaktats vid beredningen av lagförslaget och därför behövs det inte särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan myndigheter.

2.2.1 Analys- och rapporteringstjänster

Statskontoret och servicecentret stärker statsförvaltningens interna ledning genom information med hjälp av de föreslagna analys- och rapporteringstjänsterna. Uppgiften att producera analys-

och rapporteringstjänster ska regleras i nationell lagstiftning, eftersom de uppgifter i registren som utnyttjas inbegriper delvis också sådana personuppgifter som avses i dataskyddsförordningen samt sekretessbelagda uppgifter. I analys- och rapporteringstjänsterna används de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som finns i de gemensamma serviceproducenternas register som stöd för utvecklandet, styrningen och ledningen av statsförvaltningen som helhet, olika sektorer och enskilda ämbetsverks verksamhet. De uppgifter som används beskrivs närmare i följande kapitel. Vid behandlingen och tolkningen av uppgifterna utnyttjas vid behov sakkunskapen inom de gemensamma tjänsteproducenternas substansområden.

Finansministeriet styr på strategisk nivå produktionen av analys- och rapporteringstjänster vid Statskontoret och servicecentret samt det samarbete som krävs av de gemensamma tjänsteproducenterna. Finansministeriet kan avtala med Statskontoret och servicecentret om de allmänna målen för tjänsten, tyngdpunkterna i verksamheten och verksamhetssätten inom de gränser som anges i lagförslaget. Ämbetsverken och inrättningarna deltar i utvecklandet av analys- och rapporteringstjänsten som en del av Statskontorets och servicecentrets nuvarande kundgrupper.

Nedan beskrivs grunden för behandlingen av uppgifter, processen vid behandlingen av uppgifter och informationsinnehållen för att skapa en helhetsbild av verksamheten och den tillämpliga lagstiftningen. På detta sätt preciseras beskrivningen av verksamheten med analys- och rapporteringstjänster så att den inte är allmänt hållen och ospecificerad, utan uppfyller dataskyddsförordningens krav på behandling av personuppgifter. I motiveringen beskrivs uppgifternas användningsändamål, behandlingen av uppgifterna och innehållet i de personuppgifter som behandlas samt användningens proportionalitet och nödvändighet, särskilt förhållandet mellan rätten att få uppgifter och sekretessintressena, samt utlämnande av uppgifter i en elektronisk miljö. En noggrannare definition av det informationsinnehåll som lämnas ut med hjälp av ett tekniskt gränssnitt görs i samarbete mellan Statskontoret, servicecentret och andra gemensamma tjänsteproducenter samt i synnerhet mellan säkerhetsmyndigheterna och andra kundämbetsverk.

Rättslig grund för behandling av uppgifter

När det gäller uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster grundar sig lagenligheten i behandlingen av uppgifter i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen på den lagstadgade skyldighet som åläggs den personuppgiftsansvarige, och om det föreskrivs genom denna proposition. Genom verksamheten eftersträvas också allmänt intresse på det sätt som avses i artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Denna punkt har preciserats i den nationella lagstiftningen i 4 § i dataskyddslagen, vars 2 punkt också utgör en grund för den föreslagna uppgiften att tillhandahålla analys- och rapporteringstjänster. I den punkten föreskrivs om behövlig och proportionell behandling av personuppgifter i en myndighets verksamhet för att utföra en uppgift av allmänt intresse.

I enlighet med artikel 6.3 i dataskyddsförordningen föreskrivs i fråga om analys- och rapporteringstjänsten om grunden för behandlingens lagenlighet, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, till vem och för vilket ändamål uppgifterna får lämnas ut, ändamålsbegränsningar, lagringstider, typer av behandling och förfaranden för behandling, såsom lämpliga skyddsåtgärder samt tillgodoseendet av den registrerades rättigheter i förhållande till den registeransvarige. Dessutom motiveras i förslaget behovet av och proportionaliteten i behandlingen av uppgifter i förhållande till målen och det legitima mål som eftersträvas.

I artikel 9.1 i dataskyddsförordningen förbjuds behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Den punkten ska dock inte tillämpas om behandlingen enligt punkt 2 g i den artikeln

är nödvändig bland annat av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval av medlemsstatens nationella rätt. Det förutsätts att behandlingen står i proportion till det eftersträvade syftet, att den nationella rätten är förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehåller bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Inom analys- och rapporteringstjänsterna behandlas inte sådana uppgifter som enligt dataskyddsförordningen hör till särskilda kategorier av personuppgifter annat än på ovan nämnda grunder i fråga om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet. Informationen i fråga är en viktig, motiverad och nödvändig indikator t.ex. vid bedömning av välbefinnandet i arbetet eller omständigheter i anslutning till det på statistisk nivå för att utveckla, styra och leda verksamheten. Om detta föreslås en särskild bestämmelse, där användningen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter inte behandlas till andra delar än i fråga om den ovan nämnda sjukfrånvarotidens längd. Egentliga diagnosuppgifter om hälsotillståndet behandlas inte i analys- och rapporteringstjänsten.

I propositionen beskrivs hur lämpliga och särskilda åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter enligt 6 § 2 mom. i dataskyddslagen vidtas redan i planeringsskedet för den tjänst som ska byggas. På detta sätt säkerställs och verifieras uppgiftsbehandlarnas verksamhet (logg-information), förbättras personalens kompetens (utbildning), utses ett dataskyddsombud och förhindras onödig åtkomst till personuppgifter (begränsad grupp av uppgiftsbehandlare). Dessutom utförs av skyddsåtgärderna kryptering och pseudonymisering, tjänsternas kontinuerliga ändamålsenlighet och funktionssäkerhet, regelbundet säkerställande av tekniska och organisatoriska åtgärder samt en konsekvensbedömning avseende dataskydd i enlighet med artikel 35 i dataskyddsförordningen.

Den planerade verksamheten är nödvändig och proportionerlig för att säkerställa att statsförvaltningen fungerar effektivt genom kunskapsbaserat beslutsfattande och kunskapsbaserad ledning. Verksamhetens förenlighet med allmänt intresse säkerställs när det ses till att de offentliga finanserna och de offentliga medlen används effektivt och att statsförvaltningen fungerar. Det är viktigt att den information som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna finns tillgänglig för utveckling, styrning och ledning av verksamheten.

Enligt behandlingsgrunden bestäms också den registrerades rättigheter. Dessa rättigheter och avvikelser från dem beskrivs i ett separat kapitel ”2.2.3 Registerföring och gemensamt personuppgiftsansvar för uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen”.

Behandlingen av uppgifter i analys- och rapporteringstjänsterna

I praktiken innebär den utveckling som eftersträvas med analysverksamheten till exempel insamling av information och visualisering till lägesbilder, analyser av kvalitet eller produktivitet som förklarar fenomenen samt utveckling av föregripande och klassificerande maskininlärd modeller – och planering av utvecklingsåtgärder som genomförs utifrån dessa. Servicemodellen har pilottestats med begränsat material i form av uppdrag för enskilda kundämbetsverk. Analysprocessen börjar med att tillsammans med kunden definiera det problem som ska analyseras. Dessutom avtalas det om aktörernas ansvar och färdplan. Den egentliga analysfasen består av insamling och behandling, analys och visualisering av data. Slutligen går analysresultaten igenom tillsammans med kunden, vilket gör det möjligt att precisera definitionen av problemet och föra in nya datakällor i ett nytt analyskede. Utifrån analysresultaten utarbetas utvecklingsförslag, information om analysen ges till behövliga aktörer och analysmöjligheterna går igenom.

De centrala ämnesområdena för analysverksamheten hänför sig till personalen och ekonomin samt till olika uppdrag som stöder substansprocesserna. Analyser som gäller personalen har gjorts bl.a. i anslutning till kartläggning av personalresurserna, personalomsättningen, kompetensen, välbefinnandet i arbetet, kostnaderna för arbetsoförmåga och den regionala placeringen av statsanställda. Ekonomiska analyser har gjorts bl.a. i anslutning till produktiviteten i förvaltningens funktioner, statens IKT-utgifter och avgiftsbelagd verksamhet. Dessutom har man med hjälp av gemensamma tjänsteproducenters uppgifter bl.a. genomfört analyser som gäller konsekvenserna av förändringar i arbetsmiljön och resor. Uppdragsvis har analyser som stöder utvecklingen av substansprocesserna genomförts bl.a. i fråga om optimering av utsokningsverkens verksamhet, effektivisering av åklagarväsendets skötsel av brottmål och tullkontorens resurseffektivitet.

De uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna innehåller sådana personuppgifter som avses i dataskyddsförordningen och som plockas ut ur de gemensamma tjänsteproducenternas informationssystem i en process tillsammans med de parter som äger informationssystemen och uppgifterna i dem. Analys- och rapporteringstjänsterna har inte direkt tillgång till de ursprungliga registren. Personuppgifter pseudonymiseras innan de överförs för att utnyttjas i analys- och rapporteringstjänsterna. Vid behandlingen av personuppgifter följer man de tekniska och organisatoriska verksamhetsmodeller för att skydda uppgifterna som beskrivs i detta avsnitt. Då säkerställs en korrekt behandling av uppgifterna och uppgifternas integritet och konfidentialitet. Processen för behandling av uppgifter överensstämmer med de principer för dataskydd som beskrivs i dataskyddsförordningen och med annan gällande lagstiftning. Uppgifterna behandlas på ett lagenligt, korrekt och transparent sätt. I enlighet med principen om uppgiftsminimering samlas de in och behandlas endast i den omfattning som behövs för den verksamhet med analys- och rapporteringstjänster som beskrivs i den föreslagna lagändringen. Uppgifterna behandlas konfidentiellt och säkert och bevaras i en form som gör det möjligt att identifiera personer endast under den tid som krävs för att utföra analys- och rapporteringstjänsterna t.ex. för att kombinera uppgifter i olika register pseudonymiserade före analysen. Behovet av att använda uppgifterna bedöms uppdragsvis och de uppgifter som använts utplånas senast ett år efter det att uppdraget blivit färdigt. Behovet av de uppgifter som används bedöms årligen. Vid behandlingen av uppgifter korrigerar och rättar man även till eventuella felaktiga eller inexakta uppgifter.

Statskontoret och servicecentret beskriver skriftligt behandlingen av personuppgifter bl.a. genom en uppdaterad redogörelse för behandlingsåtgärderna, en service- och processbeskrivning, en bedömning av dataskyddskonsekvenserna samt riskbedömningar. Då fullgörs informationskyldigheten enligt dataskyddsförordningen och den registeransvariges ansvarsskyldighet i dataskyddsärenden. De dokument som utarbetas ska beskriva hur principerna för dataskyddet förverkligas i verksamheten och i verksamhetsprinciperna, förfarandena för informationsgivning, de rättsliga grunderna tillsammans med en bedömning av dem, interna och externa anvisningar, beskrivningar av dokumentationen och processen i anknytning till kränkningar av informationssäkerheten när det gäller personuppgifter, avtal som gäller behandlingen av uppgifter och personuppgiftsansvar. Handlingarna finns tillgängliga hos de registeransvariga, dvs. Statskontoret eller servicecentret, som fungerar som kontaktpunkter för tjänsterna. Statskontoret och servicecentret upprättar de ovannämnda handlingarna i samarbete med de gemensamma serviceproducenterna och ämbetsverken. Dessutom ges information i form av automatiserad kommunikation via informationssystemen samt i form av en webbplats som uppdateras regelbundet och som är allmänt tillgänglig. I samband med att analys- och rapporteringstjänsterna införs ordnar Statskontoret ett behövligt informationsmöte om saken.

Det tekniska genomförandet av analys- och rapporteringstjänsterna har ännu inte avgjorts i detalj till alla delar i samband med att regeringens proposition överlämnas. Vid utredningen av alternativen för genomförande har det framkommit att det inte är ändamålsenligt att förverkliga den gemensamma tekniska plattformslösningen inom ramen för de nuvarande tekniska lösningarna, i och med att informationssystemens egentliga användningsändamål då kan äventyras. En centraliserad lösning är förenlig med statens intresse som helhet.

Analys- och rapporteringstjänsterna ordnas med hjälp av en teknisk plattformslösning som Statskontoret och servicecentret bygger upp och använder tillsammans. De uppgifter som ska utnyttjas på plattformen ska hämtas ur de gemensamma tjänsteproducenternas register (informationssystem). Statskontoret och servicecentret fastställer det närmare informationsinnehållet i de uppgifter som ska utnyttjas tillsammans med de gemensamma tjänsteproducenterna och ämbetsverken och bereder tekniska lösningar för överföring av behövliga uppgifter. Till Statskontorets och servicecentrets uppgifter hör att definiera och uppdatera beskrivningarna av den informationsstruktur som behövs och att säkerställa att definitionen av informationsstrukturen är samordnad och effektiv. I arbetet kan den sakkunskap som finns hos det ministerium som ansvarar för förvaltningsområdet eller hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utnyttjas för att säkerställa informationens interoperabilitet. På plattformen söks endast sådana uppgifter som varje analysuppdrag förutsätter och som fås från källsystemen via gränssnittsförfrågan och från vilka de förs pseudonymiserade till analytiker. De personuppgifter som behandlas förvaras inte på plattformen längre än den tid som uppdraget kräver. Den logiska verksamhetsmodellen för tjänsten och de kontroller som genomförts för att följa den överensstämmer med ovan nämnda principer.

Den tekniska plattformen består i praktiken av två separata plattformar: en analysplattform och en rapporteringsplattform. Med hjälp av analysplattformen behandlar Statskontorets och servicecentrets analytiker sådana uppgifter som analyseras och rapporteras för internt bruk inom statsförvaltningen. Båda aktörerna behandlar uppgifter inom sina egna uppgiftsområden, vilka kompletterar varandra. Med hjälp av rapporteringsplattformen publiceras analys- och rapporteringstjänsternas resultat, vilka har anonymiserats och aggregerats innan de fördes över från analysplattformen till rapporteringsplattformen. Behandlingen av uppgifter i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster kan beskrivas med hjälp av tre behandlingsfaser (Figur 1).

Figur 1. Faser för behandlingen av uppgifter i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster

1) BEREDNING AV UPPGIFTER	2) ANALYS AV UPPGIFTER	3) PUBLICERING AV RESULTAT
Den bedömning av dataskyddet och informationssäkerheten som behandlingen av de uppgifter som förs över från de gemensamma serviceproducenternas register förutsätter och arbetet med att få det datamaterial som ska överföras att överensstämma med kraven för analysändamål genomförs i	Statskontorets eller servicecentrets analytiker behandlar den pseudonymiserade informationen på en gemensam analysplattform och förbereder analys- och rapporteringsresultaten för publicering (analys och aggregering).	Analys- och rapporteringsresultaten publiceras som anonymiserade och/eller som aggregerad statistik som kan användas av enskilda ämbetsverk, internt inom förvaltningen eller offentligt. Publiceringen sker med hjälp av en separat rapporteringsplattform eller på något annat motsvarande

samarbete med de gemensamma serviceproducenterna och ämbetsverken. I beredningen av uppgifterna ingår pseudonymisering eller annan motsvarande behandling av det datamaterial som ska analyseras samt sammanförande och överföring av materialet till analysplattformen. Ansvarig aktör: utsedda sakkunniga (analytiker som pseudonymiserar) vid Statskontoret och servicecentret som arbetar under tjänsteansvar, tillsammans med den aktör som lämnar ut uppgifterna.	Ansvarig aktör: utsedda sakkunniga (analyserande analytiker) vid Statskontoret eller servicecentret som arbetar under tjänsteansvar.	sätt som uppfyller dataskydds- och informationssäkerhetskraven. Uppgifterna används av uppdragsgivarna eller andra parter. Ansvarig aktör: Statskontoret och servicecentret i fråga om uppgifternas riktighet.
---	---	--

De uppgifter som valts ut inbegriper personuppgifter som pseudonymiseras eller behandlas på motsvarande sätt under beredningsfasen innan uppgifterna analyseras. Även risken med att uppgifter samlas ska bedömas och beaktas innan uppgifterna samkörs, så att de samkörda uppgifterna inte avslöjar uppgifter som hör till en högre skyddsnivå som tillämpats tidigare eller till nuvarande säkerhetsklassificering. De samkörda uppgifterna förs över för analys på en plattform som endast används internt inom staten och i begränsad omfattning.

De uppgifter som ska analyseras inbegriper personuppgifter som har pseudonymiserats eller behandlats på något annat motsvarande sätt. Uppgifterna kan innehålla sekretessbelagd information, men riskerna har minimerats i behandlingen av dem och de resultat som man har för avsikt att publicera anonymiseras och/eller aggregeras innan de överförs till rapporteringsplattformen.

Uppgifterna är anonymiserade och presenteras på statistisk nivå. Uppgifterna inbegriper inte personuppgifter eller sådana uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighetslagen.

I den första fasen av behandlingen fås de uppgifter som behövs för verksamheten med analys- och rapporteringstjänster ur de gemensamma serviceproducenternas register. Av uppgifterna plockas för analys- och rapporteringsändamål endast det antal som krävs för analysuppgiften. De uppgifter som väljs ut beskrivs närmare i avsnitt ”2.2.2 Uppgifter som behandlas”. De uppgifter som valts ut kan inbegripa personuppgifter där en person direkt eller indirekt kan identifieras. Personuppgifter pseudonymiseras och används för att kombinera informationsinnehåll och som källmaterial för de statistiska analyser som produceras. Källsystemen innehåller endast

i mycket liten utsträckning uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, exempelvis i samband med löneuppgifter när det gäller uppgifter om medlemsavgifter till fackföreningar. Dessa uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter plockas eller utnyttjas inte i analys- och rapporteringstjänsterna annat än i fråga om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet. Källsystemen innehåller också uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighetslagen, såsom uppgifter om orsaken till att någon är utsökningsgäldenär. Sekretessbelagda uppgifter får behandlas på analysplattformen, men deras innehåll publiceras inte. Detaljerade personuppgifter i en matrikel, såsom uppgifter om anställningshistoria eller uppgifter om straff eller förtjänst- eller utmärkelsetecken, förs inte över till analys- och rapporteringstjänsterna.

Härnäst, innan uppgifterna överförs till analysplattformen, bedöms vid behandlingen av uppgifterna den kumulativa effekten av uppgifterna med tanke på informationssäkerheten, för att de uppgifter som ska samköras inte ska avslöja uppgifter som motsvarar en för hög skyddsnivå som tidigare använts eller den nuvarande säkerhetsklassificeringen. När det gäller personuppgifter som identifierar en person och sekretessbelagda uppgifter ska de uppgifter som väljs ut för verksamheten med analys- och rapporteringstjänster fås att överensstämja med dataskydds- och informationssäkerhetskraven genom pseudonymisering eller genom någon annan motsvarande behandling. Överensstämmelsen med kraven ska uppnås och de åtgärder som behövs i materialet ska utföras innan uppgifterna förs över till den separata tekniska analysplattformen. Pseudonymiseringen och den egentliga analysen av uppgifterna utförs av olika analytiker.

Vid behandlingen av uppgifter sker den egentliga analysen på den separata tekniska analysplattformen där de uppgifter som samlats in från de gemensamma serviceproducenternas register används för att möta statsförvaltningens användningsbehov vad gäller analys och rapportering. På analysplattformen har Statskontorets och servicecentrets analytiker tillgång till de uppgifter som samlats ur de gemensamma serviceproducenternas register med hjälp av gränssnittet och som har definierats tillsammans med överlåtaren. Statskontorets och servicecentrets analytiker har inte direkt tillgång till de ursprungliga registren. Med hjälp av de samlade uppgifterna producerar Statskontorets analytiker tjänster som är inriktade på de behov som finns hos staten som helhet och på statsrådsnivå. Servicecentret producerar tjänster för kunderna och använder uppgifter för att utveckla sitt verksamhetsområde.

Analysplattformen administreras med hjälp av beviljade åtkomsträttigheter och kontrollerade logguppgifter. Plattformslösningen följer dataskydds- och informationssäkerhetskraven samt statsförvaltningens anvisningar och föreskrifter om informationssäker behandling av uppgifter. Uppgifterna på analysplattformen behandlas av utbildade och instruerade analytiker vid Statskontoret och servicecentret, vilka har genomgått en normal säkerhetsutredning. Analytikerna följer principerna om dataskydd och informationssäkerhet och allmänna forskningsetiska principer. På analysplattformen behandlas uppgifter endast av sådana analytiker som har nämnts och på det sätt som närmare beskrivs i denna regeringsproposition. Behandlingen av uppgifter är systematisk och en ansvarig person har utsetts för den. Vid behandlingen av uppgifter avslöjas inte uppgifter som gäller en enskild person eller som är sekretessbelagda för utomstående. Biträdena har tystnadsplikt och omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar på det sätt som närmare anges i 40 kap. i strafflagen (39/1889).

Vid behandlingen av uppgifter anonymiseras och aggregeras de resultat som ska publiceras i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster redan på analysplattformen. Publiceringen kan ske med hjälp av en separat rapporteringsplattform eller på något annat jämförbart sätt. Överlåtelsen av analys- och rapporteringsresultat för internt bruk inom förvaltningen eller publiceringen av dem sker anonymiserat och på statistisk nivå så att enskilda personer inte kan

identifieras utifrån de uppgifter som publiceras. Vid anonymiseringen av uppgifter sparas en beskrivning av hur det anonymiserade materialet bildades, anonymiseringsmetoderna och slutresultatet, så att det vid behov går att spåra till exempel fel som uppstått i samband med anonymiseringen. Vid anonymiseringen ska uppmärksamhet fästas vid den teknik som används så att det inte längre är möjligt att identifiera den registrerade. De uppgifter som lämnas ut eller publiceras kan inte hänföras till individnivå och de innehåller varken personuppgifter eller sekretessbelagda uppgifter. Resultaten av analys- och rapporteringstjänsterna kan också publiceras för allmänt bruk. På så sätt fullgörs myndigheternas skyldighet enligt 20 § i offentlighetslagen att producera och sprida information.

Kvaliteten på analys- och rapporteringstjänsterna förutsätter att de uppgifter som utnyttjas är korrekta. För uppgifternas riktighet svarar i första hand de ursprungliga personuppgiftsansvariga, dvs. de ämbetsverk och inrättningar som lämnar uppgifter till de gemensamma serviceproducenternas register. I egenskap av personuppgiftsansvariga för de nya analys- och rapporteringstjänsterna svarar Statskontoret och servicecentret för att de fel och brister som de upptäcker avhjälpas genom att de rapporterar dem till den aktör som lämnat ut uppgifterna och genom att vidta rimliga åtgärder för att rätta uppgifter som är otydliga och felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.

Dataskydd, datasäkerhet och sekretessbelagda uppgifter

En i artikel 35 i dataskyddsförordningen avsedd konsekvensbedömning avseende dataskydd har utarbetats före inledandet av analys- och rapporteringstjänsterna. Bedömningen uppdateras alltid när nya klasser av personuppgifter tas in på plattformen. Konsekvensbedömningen har utförts av en utomstående sakkunnigorganisation.

Konsekvensbedömningen innehåller en systematisk beskrivning av den planerade behandlingen och behandlingens syften, en bedömning av behovet av och proportionaliteten hos behandlingen i förhållande till syftena, en bedömning av riskerna för de registrerades rättigheter och friheter, de åtgärder som planeras för att hantera riskerna liksom dokumentering av bedömningen och uppföljning av genomförandet. Bland de handlingar som gäller tjänsterna är i synnerhet beskrivningen av tjänsterna, konsekvensbedömningen avseende dataskyddet och informationen om hur den följs tillgängliga också för ämbetsverken.

Med hjälp av bedömningsresultaten har den planerade verksamhetsmodellen, serviceplattformen och serviceprocessen preciserats så att de motsvarar kraven. Aktörerna inom analys- och rapporteringsverksamheten, Statskontoret, servicecentret och de andra gemensamma serviceproducenterna svarar för sin del för att de personuppgiftsrisker som upptäckts i konsekvensbedömningen minimeras till en godtagbar nivå. Statskontoret och servicecentret dokumenterar också uppföljningsuppgifterna från konsekvensbedömningen avseende dataskyddet för att åtgärderna ska kunna bedömas också i efterhand.

Det ska också göras en bedömning och ett godkännande av informationssäkerheten för tjänsterna i syfte att fullgöra och påvisa den ansvarsskyldighet som dataskyddet förutsätter. Bedömningen av informationssäkerheten utförs i enlighet med lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation.

För att verksamheten med analys- och rapporteringstjänster ska ge mervärde förutsätter det att olika datamaterial samkörs. Datamaterialet samkörs med hjälp av pseudonymiserade identifieringsuppgifter. Identifieringsuppgifter används endast när det är nödvändigt för att samköra datamaterial eller när det annars är nödvändigt för att säkerställa att det genereras tillförlitliga och

jämförbara resultat i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. För skötseln av uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster föreslås det att Statskontoret och servicecentret ska ha rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för att utföra uppgiften, dock med beaktande av de föreslagna begränsningarna i överensstämmelse med offentlighetslagen. Uppgifterna kan inbegripa personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter. I tjänsterna ser man till att de bestämmelser och principer som ska trygga integritetsskyddet beaktas i den planerade verksamheten i enlighet med omsorgsplikten. Den registrerade kan utöva den registrerades rättigheter enligt artiklarna 12—22 i dataskyddsförordningen och 31, 33 och 34 § i dataskyddslagen i förhållande till den personuppgiftsansvarige (se punkt ”2.2.3 Registerföring och gemensamt personuppgiftsansvar för uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen”).

När det gäller behandlingen av uppgifter är principen den att Statskontoret och servicecentret har rätt att få sekretessbelagd information för verksamheten med analys- och rapporteringstjänster, och uppgifterna ska fås att överensstämma med dataskydds- och informationssäkerhetskraven under beredningsskedet, före den egentliga analysen och rapporteringen. Dessutom bedöms eventuella kumulativa effekter av en samkörning av uppgifterna tillsammans med den aktör som lämnar ut uppgifterna. De kumulativa effekterna bedöms också när information som tagits fram i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster samkörs med information från andra källor.

Undantag från sekretessbestämmelserna behövs för att man ska få ett heltäckande faktaunderlag så att det kan säkerställas att resultaten och slutsatserna om dem är korrekta. Avvikelse från sekretessbestämmelserna behövs också för att uppgifter ska kunna lämnas ut för analys- och rapporteringstjänstverksamheten, där det som en helhetsbedömning säkerställs att det av uppgifter som samkörts från flera källor inte ansamlas uppgifter enligt en högre skyddsnivå eller säkerhetsklassificering (kumulationseffekt). I fråga om analys- och rapporteringstjänster går Statskontoret och servicecentret som tar emot uppgifterna igenom de uppgifter som lämnas ut tillsammans med den gemensamma tjänsteproducent som lämnar ut uppgifterna och de ämbetsverk och inrättningar som lämnar ut uppgifter för analys- och rapporteringsserviceverksamheten. Genomgången av uppgifter, begränsningen av undantag från sekretessbestämmelserna och frågor som gäller säkerhetsklassificering beskrivs närmare i detaljmotiveringen till bäge lagförslagen. Överlåtaren ansvarar för utlämnandet av uppgifter med hjälp av ett gränssnitt.

Resultaten av analys- och rapporteringstjänsterna, dvs. de uppgifter som lämnas vidare från Statskontoret eller servicecentret, innehåller inga personuppgifter. Uppgifterna anonymiseras, vilket innebär att datamaterial som innehåller personuppgifter behandlas så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån uppgifterna. Uppgifterna kan till exempel slås ihop till större undersökningsenheter, dvs. aggregeras, eller ändras till ett statistiskt format där grupper av uppgifter som är mindre än vad som utgör den statistikets gräns inte publiceras. Genom anonymisering förhindras identifiering av personuppgifter oåterkalleligt och den personuppgiftsansvarige eller någon annan utomstående aktör kan inte längre använda de uppgifter som de innehar till att ändra tillbaka uppgifterna så att de kan identifieras. Anonymiserade uppgifter betraktas inte längre som personuppgifter och dataskyddsbestämmelserna om personuppgifter tillämpas inte på dem.

2.2.2 Uppgifter som behandlas

Uppgifter från olika ansvarsområden som gäller statsförvaltningens verksamhet och ekonomi och som gäller ämbetsverk och inrättningar finns i de gemensamma serviceproducenternas informationssystem (register) och de kan användas internt inom förvaltningen för att utveckla,

styra och leda verksamheten. Statens gemensamma tjänster produceras av Statskontoret (finansiering och ekonomiförvaltning), Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (ekonomi- och personalförvaltning), Hansel Ab (upphandling), Haus kehittämiskeskus Oy (utbildning), Senatfastigheter (lokaler), Statens center för informations- och kommunikationsteknik (informationsförvaltning) och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (projektuppgifter). Gemensamma uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi används med hjälp av analys- och rapporteringstjänster som stöd för beredning och beslutsfattande.

Uppgifter som behandlas i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster är uppgifter som gäller planeringen och uppföljningen av verksamhet, ekonomi- och personalförvaltningen (inbegripet reseförvaltning), den gemensamma grundläggande informationstekniken, hanteringen av upphandlingar, lokalhanteringen, centraliserade utbildningstjänster, projekthanteringen och organisationsstrukturen. De uppgifter som behandlas är inte sådana registeruppgifter som förvaltas av de gemensamma serviceproducenterna som i första hand gäller medborgare, företag eller organisationernas kunder. De uppgifter som behandlas hänför sig till verksamheten vid statliga ämbetsverk och inrättningar och, med de begränsningar som nedan beskrivs närmare, till personaluppgifter. I verksamheten kan det också användas annan oidentifierbar information som behövs för tillhandahållandet av analys- och rapporteringstjänster samt annan offentlig information.

De uppgifter som granskas i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster gäller statliga ämbetsverk och inrättningar vars uppgifter finns i de gemensamma serviceproducenternas register och vilka är skyldiga att använda de gemensamma tjänsterna. Varje statlig myndighet eller inrättning äger de uppgifter som finns om dem i registren. Sådana ämbetsverk och inrättningar är också de statliga ämbetsverk och inrättningar som Statskontoret med stöd av en budgetlag har beviljat dispens för viss tid för avvikelser från bestämmelserna om ansvarsfördelningen inom ekonomiförvaltningen och löneräkningen. Verksamheten gäller inte riksdagen och inte heller riksdagens justitieombudsmans kansli, Statens revisionsverk, Människorättscentret, Utrikespolitiska institutet och Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra, vilka är verkens anslutning till eller övervakas av riksdagen. Även andra uppgifter om statliga eller icke-statliga organisationer som eventuellt finns i de gemensamma serviceproducenternas register lämnas utanför granskningen. Sådana organisationer är Finlands Bank och Försörjningsberedskapscentralen.

De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna inbegriper inte uppgifter om fällande domar i brottmål eller överträdelser. Behandlingen av uppgifter eller de analyser som produceras leder inte till några direkta konsekvenser eller automatiserade enskilda beslut för enskilda personer, utan den information som produceras används som stöd för beredningen och beslutsfattandet i statens interna utveckling, styrning och ledning av verksamheten. I verksamheten utnyttjas inte uppgifter som omfattas av det skydd för privatlivet och förtroliga meddelanden som tryggas i 10 § i grundlagen. Den behandling av uppgifter om sjukfrånvarons längd som beskrivs i punkten ”Rättslig grund för behandling av uppgifter” och som är motiverad och nödvändig vid analysen är här ett undantag. Uppgifter lämnas inte ut till länder utanför EU eller EES eller till internationella organisationer.

När det gäller uppgifterna inom säkerhetssektorn behandlas och förenklas informationsmaterialet med beaktande av kumulationseffekterna så att de uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänstverksamheten är informationssäkra och inte medför säkerhetsrisker. Säkerhetssektorn omfattar Brottsförhållandenmyndigheten, Gränsbevakningsväsendet, skyddspoliserna, poliserna, migrationsförvaltningen, räddningsväsendet och nödcentralsbranschen, civil krishante-

ring, försvarsmakten och försvarsförvaltningens byggverk samt Cybersäkerhetscentret. Statskontoret och servicecentret kommer tillsammans med respektive ämbetsverk inom säkerhetssektorn överens om de informationssäkerhetskrav som behövs och om de åtgärder som dessa förutsätter. Genom detta förfarande säkerställs det att säkerheten inte äventyras för ämbetsverkens personal eller samhället. I detaljmotiveringen till lagförslaget beskrivs det närmare till vilka delar det inte får göras undantag från sekretessbestämmelserna. Till de gemensamma serviceproducenternas register hör inte det personuppgiftssystem som för närvarande används av försvarsmakten. Uppgifter i det systemet kan användas på en mera allmän nivå i analys- och rapporteringstjänsterna.

Behandling av personuppgifter

Inom statsförvaltningens interna analys- och rapporteringstjänstverksamhet behandlas registeruppgifter som plockats ur statens gemensamma tjänsteproducenters informationssystem. Verksamheten förutsätter sådan behandling av personuppgifter för sammanställande och analys av uppgifter som avses i dataskyddsförordningen och den lagstiftning som kompletterar den. Målet för analys- och rapporteringstjänsterna är en helhet av uppgifter om verksamheten och ekonomin, inte uppgifter om enskilda personer. Omfattningen av behandlingen av personuppgifter är motiverad, eftersom de behövs för att sammanställa uppgifter, tillämpa statistiska analysmetoder och därmed producera ny information och uppnå de mål som nämns i lagförslaget. Den information som samlats in inom statsförvaltningen effektiviserar det kunskapsbaserade beslutsfattandet och förbättrar det systematiska utnyttjandet av informationen.

Inom analys- och rapporteringstjänsterna överensstämmer behandlingen av uppgifter med kraven på dataskydd och datasäkerhet. Identifierbara personuppgifter skyddas genom pseudonymisering och samkörning av uppgifter som söks ur olika register sker med hjälp av pseudonymiserad information. Kryptonycklar som används vid pseudonymisering förvaras hos en begränsad grupp användare och personuppgifter pseudonymiseras av andra analytiker än de som analyserar uppgifterna. De uppgifter som behövs för analys- och rapporteringstjänsterna går igenom tillsammans med den som lämnar ut uppgifterna innan uppgifterna överförs för behandling i analys- och rapporteringstjänsterna. Analys- och rapporteringstjänsterna har inte tillgång till de ursprungliga informationssystem som utgör källor. Vid samkörning av uppgifter bedöms också kumulationseffekten av uppgifterna genom utnyttjande av den sakkunskap som finns hos den som lämnar ut uppgifterna och inom säkerhetssektorn. Det eventuella kravet på säkerhetsklassificering av det nya informationsmaterialet bedöms och de åtgärder som detta förutsätter vidtas för att undvika farliga kombinationer. Uppdragen och uppgifterna om den som genomför dem lagras för att säkerställa att behandlingen av uppgifterna är korrekt. Resultat av de personuppgifter som behandlats som pseudonymiserade i analys- och rapporteringstjänsterna publiceras endast i anonymiserad och statistiskt aggregerad form så att uppgifter om enskilda personer inte kan identifieras.

Personuppgifter finns i 32 informationssystem som utgör källor. I fyra av de informationssystem som utgör källor finns uppgifter som hör till i artikel 9 i dataskyddsförordningen avsedda särskilda kategorier av personuppgifter. Dessa uppgifter plockas eller utnyttjas inte i analys- och rapporteringstjänsterna annat än i fråga om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet. Informationen om frånvaron är väsentlig och nödvändig för att utveckla, styra och leda verksamheten. Inom analys- och rapporteringstjänsterna har processen för behandling av uppgifter byggts upp så att också uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter kan behandlas med beaktande av det dataskydd och den datasäkerhet som behandlingen av uppgifterna förutsätter. Uppgifter som gäller sjukfrånvaro samkörs

med andra uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna i första hand i servicecentret. Grunden för behandling av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter är artikel 9.2 g i dataskyddsförordningen. Saken motiveras närmare i avsnittet ”Rättslig grund för behandling av uppgifter”. Egentliga diagnosuppgifter om hälsotillståndet behandlas inte.

Nedan beskrivs de uppgifter som får användas i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster, grupperade enligt de lagändringar som denna regeringsproposition gäller. För varje uppgiftskategori beskrivs informationsinnehållet, i vems register uppgifterna finns och hurdana personuppgifter uppgifterna inbegriper samt om personuppgifterna i fråga används i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. En del av uppgiftskategorierna gäller för både Statskontoret och servicecentret. På det ställe som gäller den andra aktören nämns då kortfattat det ställe där uppgifterna presenteras.

Lagen om statskontoret

Exempel på *uppgifter som gäller planeringen och uppföljningen av verksamhet* är uppgifter om ämbetsverkens resultatmål, bokslut, verksamhetsberättelser och årsberättelser, uppgifter om hur ministeriernas och ämbetsverkens resultatmål har utfallit, ministeriernas ställningstaganden i fråga om bokföringsenheternas bokslut och uppgifter om personalbokslut. Uppgifterna om ministeriernas och ämbetsverkens resultatmål och hur de har utfallit finns i Statskontorets informationssystem (register). Resten av de uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamhet som nämnts är offentliga handlingar om planering och uppföljning som upprättats av ämbetsverk och inrättningar och som för närvarande inte utgör en centraliserad informationsresurs. De uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamhet som kan användas i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster innehåller inga personuppgifter.

Uppgifter om ekonomi- och personalförvaltningen beskrivs nedan i avsnittet ”Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning”.

Exempel på *uppgifter om den gemensamma grundläggande informationstekniken (informationssystemförvaltningen)* är uppgifter om ämbetsverkens terminalutrustning och användarstödstjänster, uppgifter om kommunikationstekniska tjänster, datakommunikationstjänster, drifttjänster och kontorstillämpningar samt uppgifter om hur dessa tjänster används. Uppgifter om den gemensamma grundläggande informationstekniken finns i de informationssystem (register) som hör till Statens center för informations- och kommunikationsteknik. Uppgifterna i registren för den gemensamma grundläggande informationstekniken inbegriper personuppgifter såsom användarnas namn, kontaktuppgifter, uppgifter om användaridentiteter och åtkomsträttigheter. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”.

Uppgifter om reseförvaltningen ingår i uppgifterna om ekonomi- och personalförvaltningen och de beskrivs nedan i avsnittet ”Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning”.

Exempel på *uppgifter om hanteringen av upphandlingar* är uppgifter om statsförvaltningens upphandlingar, gemensamma upphandlingar, ramavtal, konkurrensutsättningar, beställningar och avtal. Uppgifterna finns i Hansel Ab:s informationssystem (register). Uppgifterna om gemensamma upphandlingar inbegriper personuppgifter om dem som är kontaktpersoner och ansvariga personer vid upphandlingar. Uppgifter om kontaktpersoner och ansvariga personer an-

vänds inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Uppgifter som gäller upphandlingar finns också i servicecentrets informationssystem (register) för ekonomiförvaltningen och uppgifterna kan inbegripa uppgifter om statens leverantörer och kunder. Leverantörernas och kundernas personuppgifter används inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. På behandlingen av uppgifter i avtal som innehåller företagshemligheter tillämpas lagen om företagshemligheter (595/2018).

Uppgifter om lokalhanteringen är uppgifter om byggnader, lokaler, konstruktioner och fastighetsegendom som används av staten. De uppgifterna omfattar basuppgifter, såsom offentliga uppgifter om byggnadens eller fastighetens läge, egendomsslag, arealuppgifter och huvudsakliga användningsändamål. Uppgifter om lokalhanteringen är också uppgifter om användningen av lokalerna, t.ex. grundläggande uppgifter om hyresavtal, uppgifter om den organisation som använder lokalerna, personantal per verksamhetsställe, allmänna uppgifter om användningsändamål, uppgifter om lokalkostnader (hyror och andra lokalkostnader), effektiv användning av lokalerna samt andra motsvarande offentliga uppgifter om lokalhanteringen. Till uppgifterna i lokalhanteringen hör också uppgifter om miljöansvar, såsom energiförbrukningen i lokalerna och de koldioxidutsläpp som den orsakar. Uppgifter om lokalhanteringen finns i Senatfastigheters informationssystem (register), såsom informationstjänsten för förvaltningens lokalhantering (HTH), som är avsedd för statsförvaltningen och som avses i statens lokalstrategi. Uppgifter om lokalhanteringen kan inbegripa personuppgifter i form av uppgifter om var någon är placerad i en fastighet, och sådana uppgifter får användas i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster om dataskydds- och informationssäkerhetskraven beaktas. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet "Behandling av personuppgifter".

I HTH-informationstjänsten finns både offentliga och sekretessbelagda uppgifter (säkerhetsklass IV). Säkerhetsklassificerad information om lokalhantering ska inte överföras till Statskontoret och servicecentret med stöd av lagen. Ämbetsverken ska i samarbete med Senatfastigheter i fråga om de uppgifter om lokalhantering i HTH som gäller deras lokaler fastställa uppgifternas offentlighet eller eventuella säkerhetsklassificering (säkerhetsklass IV).

Registren i lokalhanteringssystemen innehåller personuppgifter i form av uppgifter om kunder och kontaktpersoner i anslutning till skötseln av hyresförhållanden. Sådana personuppgifter överförs eller används inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. På behandlingen av uppgifter i avtal som innehåller företagshemligheter tillämpas lagen om företagshemligheter. Dessutom bör det beaktas att registren inte nödvändigtvis innehåller täckande uppgifter av alla aktörer och att en del av uppgifterna kan produceras kalkylmässigt av en gemensam tjänsteproducent inom substansområdet.

Exempel på *uppgifter om projekthanteringen* är uppgifter om statsförvaltningens projekt och om beslut om, innehållet i och mål för projekt samt om kostnaderna för och finansieringen av projekt. Sådana här projekt hänför sig huvudsakligen till utveckling av verksamheten eller lagberedning. Uppgifter om projekthanteringen som kan användas i analys- och rapporteringstjänsterna finns i de informationssystem (register) som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Uppgifter som gäller projekthanteringen finns också i servicecentrets informationssystem (register) för ekonomiförvaltningen och uppgifterna inbegriper personuppgifter om statens leverantörer och kunder. I de register som ingår i servicecentrets informationssystem för personalförvaltningen finns det uppgifter om den arbetstid som anvisats för projekt och om de personer som anvisat arbetstiden. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet "Behandling av personuppgifter".

Exempel på *uppgifter om centraliserade utbildningstjänster* är uppgifter om utbildningsformer, deltagande i utbildning och kostnader för ordnande av utbildning. Uppgifter om enskilda personers kompetens och utbildningar ingår i uppgifterna om personalförvaltningen. Uppgifter om centraliserade utbildningstjänster finns i Haus kehittämiskeskus Oy:s informationssystem (register) och inbegriper personuppgifter om dem som deltagit i utbildningar. Uppgifter om enskilda personers kompetens och utbildningar finns också i servicecentrets informationssystem (register) för personalförvaltningen. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”.

Uppgifter om organisationsstrukturen ingår i uppgifterna om ekonomi- och personalförvaltningen och de beskrivs nedan i avsnittet ”Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning”.

Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

Exempel på *uppgifter om ekonomiförvaltningen* är uppgifter om statens centralbokföring och uppgifter som har uppkommit i anslutning till de statliga organisationernas ekonomi, såsom uppgifter om externa och interna kalkyler och uppgifter om betalningstransaktioner och kassahantering. Uppgifter om externa kalkyler omfattar budgetuppgifter och uppgifter om affärsbokföring och uppföljning av fullmakter. Uppgifter om interna kalkyler omfattar uppgifter om intern budgetering, kostnadsberäkningar och andra uppföljningsobjekt, såsom uppgifter om funktioner, prestationer och projekt. Uppgifter om betalningstransaktioner omfattar kassaprognoiser, uppgifter om fakturornas cirkulation och reskontrauppgifter. Uppgifter om ekonomiförvaltningen finns i servicecentrets informationssystem (register). Uppgifterna om ekonomiförvaltningen omfattar de personuppgifter som finns i kund- och leverantörsregistret, såsom kund- eller leverantörsnummer eller verbala beskrivningar. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”.

Uppgifterna om elektroniska beställningar, dokumenthanteringen och arkivsystemet liksom betalningssystemet innehåller personuppgifter som hänför sig till åtkomsträttigheter, och dessa överförs eller används inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster.

Uppgifterna om personalförvaltningen beskriver anställningsförhållandena för statsförvaltningens personal. Exempel på uppgifter om personalförvaltningen är uppgifter om utvärderingar av ledningen och arbetstillfredsställelsen, uppgifter om personalen, såsom uppgifter om examina och utbildningar, uppgifter som gäller löner, uppgifter om kompetens, uppgifter om registrerad arbetstid och frånvaro och uppgifter som gäller rekryteringar, kostnader för företagshälsovården, olycksfall, och skadestånd. Uppgifterna inbegriper inte uppgifter om diagnoser som gäller hälsotillståndet. När det gäller uppgifter om frånvaro omfattar uppgifter om sjukfrånvaro också uppgifter om frånvaro på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom. Den ovan nämnda sjukfrånvarouppgiften kan utgöra uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen och grunden för behandlingen av den och behandlingsförfarandets ändamålsenlighet har beskrivits i föregående kapitel i lagförslaget i stycket ”Rättslig grund för behandling av uppgifter”. Adressuppgifter för eller identifierbara personuppgifter om personer som omfattas av spärmarkering behandlas inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Detsamma gäller situationer där en persons riktiga identitet hemlighålls på grund av tjänsteuppdrag. Uppgifter om personalförvaltningen finns i servicecentrets informationssystem (register). Finansministeriet är personuppgiftsansvarigt i fråga om uppgifterna i statistiksystemet i statsförvaltningens personalluppgiftssystem för arbetsgivare, Tahti. Tahti innehåller också uppgifter om examina och titlar som Statistikcentralen lämnar ut samt uppgifter om pensionering som Keva lämnar ut. Dessa uppgifter utnyttjas i statens interna verksamhet

med analys- och rapporteringstjänster. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”.

När det gäller statsanställda finns uppgifterna om olycksfall och skadestånd i Statskontorets informationssystem och de personuppgifter som ingår i dem används inte i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster.

Uppgifter om reseförvaltningen, som också hör till uppgifterna om ekonomi- och personalförvaltningen, omfattar händelseuppgifter och styrdata. Exempel på händelseuppgifter är reseplaner, reseförskott, inköp, fakturor (inbegripet dagtraktamenten och kilometerersättningar) samt skattepliktiga ersättningar. Exempel på styrdata är uppgifter för hanteringen av rese- och kostnadsersättningar, personuppgifter, organisationsuppgifter, uppgifter om uppföljningsobjekt, konteringsuppgifter och uppgifter om valutakurser. Uppgifterna om reseförvaltningen finns i registren över användare och resenärer i servicecentrets rese- och kostnadshanteringssystem. Uppgifterna i reseförvaltningens system inbegriper personuppgifter. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”. Reseförvaltningens uppgifter om kommande resor behandlas inte med tanke på säkerhetsaspekter.

Uppgifterna om organisationsstrukturen består av uppgifter om organisationsstrukturen för statens budget- och fondeekonomi som helhet och av organisationsspecifika uppgifter. Statens budget- och fondeekonomi består av bokföringsenheter och av statliga fonder utanför budgeten. Organisationsspecifika uppgifter är till exempel organisationens firmanamn, enhetsstruktur, interna verksamhetsenhetsstruktur och verksamhetsställe. Den mest heltäckande och aktuella informationen om statsförvaltningens organisation samlas i servicecentrets informationssystem för ekonomi- och personalförvaltning. Organisationsuppgifterna inbegriper personuppgifter om personer i organisationsstrukturen. De tillvägagångssätt som kan tillämpas vid behandlingen av personuppgifter beskrivs närmare i avsnittet ”Behandling av personuppgifter”.

2.2.3 Registerföring och gemensamt personuppgiftsansvar för uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen

När det gäller de uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna inom statsförvaltningen är det Statskontoret som är personuppgiftsansvarigt i fråga om de uppgifter som Statskontoret får och använder. I fråga om de uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna inom ekonomi- och personalförvaltningen och de uppgifter som fås ur de register som förs av de gemensamma serviceproducenterna och som används i tjänsterna är det servicecentret som är personuppgiftsansvarigt. Statskontoret och servicecentret är inte gemensamt personuppgiftsansvariga för analys- och rapporteringstjänsterna trots att de gemensamt ska använda den plattformslösning som planeras för tillhandahållandet av tjänsterna. Båda aktörerna samlar in de uppgifter som de behöver för sina uppdrag självständigt och delvis ur olika register. Gemensamt personuppgiftsansvar gäller inte heller i situationer där uppgifter som nu samlas in och behandlas i analys- och rapporteringstjänster på uppdrag samkörs med uppgifter i ämbetsverkens egna register.

Vid skötseln av de centraliserade uppgifterna och tjänsterna inom ekonomi- och personalförvaltningen är det i fråga om uppgifterna om statens ekonomi- och personalförvaltning servicecentret som är personuppgiftsansvarigt när det gäller de statliga ämbetsverk och inrättningar som är förpliktade att vara servicecentrets kunder, republikens presidents kansli samt riksdagen och ämbetsverken i anslutning till riksdagen. I fråga om andra kunder än de som nämnts är

servicecentret uppgiftsbehandlare, precis som för närvarande. Servicecentrets och kundämbetsverkens uppgifter och ansvar i fråga om det gemensamma registeransvaret beskrivs i detaljmotiveringen till detta lagförslag.

Bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar finns i artikel 26 i dataskyddsförordningen. Enligt artikel 26 i dataskyddsförordningen är det fråga om gemensamt personuppgiftsansvar om två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen. De gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna enligt dataskyddsförordningen, särskilt vad gäller utövandet av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla den information som avses i artiklarna 13 och 14, genom ett inbördes arrangemang, såvida inte de personuppgiftsansvarigas respektive skyldigheter fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som de personuppgiftsansvariga omfattas av. Inom ramen för arrangemanget får det utses en kontaktpunkt för de registrerade.

När det gäller de uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna har den registrerade den registrerades rättigheter enligt artiklarna 12—22 i dataskyddsförordningen i förhållande till den personuppgiftsansvarige, dvs. Statskontoret eller servicecentret. Enligt dataskyddsförordningen har den registrerade rätt att få information om behandlingen av sina personuppgifter, få tillgång till uppgifter, rätta uppgifter, radera uppgifter och bli bortglömd, begränsa behandlingen av uppgifter, överföra uppgifter från ett system till ett annat, motsätta sig behandling av uppgifter och inte bli föremål för automatiskt beslutsfattande. I dataskyddsförordningen föreskrivs det om de grunder på vilka undantag kan göras i fråga om den registrerades rättigheter.

Den registrerade kan utöva den registrerades rättigheter enligt artiklarna 12—22 i dataskyddsförordningen och 31, 33 och 34 § i dataskyddslagen i förhållande till den personuppgiftsansvarige. I artikel 23 i dataskyddsförordningen finns det bestämmelser om begränsningar av den registrerades rättigheter. Enligt den artikeln är det möjligt att genom en lagstiftningsåtgärd som tillämpas på den personuppgiftsansvarige eller på personuppgiftsbiträdet begränsa tillämpningsområdet för de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 12—22 och 34 samt delvis i artikel 5 i dataskyddsförordningen. En förutsättning är att begränsningen sker med respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna och utgör en nödvändig och proportionerlig åtgärd i ett demokratiskt samhälle.

Närmare kriterier för undantag från den registrerades rättigheter finns i artikel 23.1 och 23.2. När det gäller analys- och rapporteringstjänster föreskrivs det i enlighet med artikel 23.1 e i dataskyddsförordningen om begränsning av den registrerades rättigheter så att grunden är ett viktigt mål av generell allmänt intresse i en medlemsstat. I enlighet med punkt 2 d i samma artikel ska begränsningarna grundas på skyddsåtgärder för att förhindra missbruk eller olagligt tillgång till eller överföring av uppgifter.

Verksamhetens förenlighet med allmänt intresse säkerställs när det ses till att de offentliga finanserna och de offentliga medlen används effektivt och att statsförvaltningen fungerar. Verksamheten med analys- och rapporteringstjänster stöder för sin del statsförvaltningen i förverkligandet av det ovan nämnda målet. När det gäller analys- och rapporteringstjänster beskrivs åtgärder för att skydda den registrerades legitima intressen med hjälp av en beskrivning av behandlingen av uppgifterna i analys- och rapporteringstjänsterna i avsnittet ”2.2.1 Analys- och rapporteringstjänster”.

3 Propositionens konsekvenser

Lagförslagen gör det möjligt att i större utsträckning än tidigare använda de uppgifter som finns i de gemensamma serviceproducenternas register som stöd för beredningen och beslutsfattandet. Dessutom förbättrar förslagen informationsledningen inom de föreslagna verksamhetsområdena. I övrigt har förslagen inga betydande ekonomiska konsekvenser eller andra samhällsliga konsekvenser.

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Sådan användning av de gemensamma serviceproducenternas uppgifter som lagförslaget möjliggör i verksamheten med analys- och rapporteringstjänster kräver investeringar, men medför avsevärd nytta i form av effektivare och mer resultatrika beredningar och beslut. Även genom att producera analys- och rapporteringstjänsterna centraliserat strävar man efter att uppnå inbesparingar jämfört med om ämbetsverken själva skulle producera motsvarande tjänster – eller om informationen inte alls skulle användas. Principerna för god förvaltning förutsätter att statsförvaltningens funktioner baserar sig på analyserad information vars utnyttjande har byggts upp på ett kostnadseffektivt sätt och att statens helhetsintresse eftersträvas genom verksamheten.

Finansministeriet har beviljat Statskontoret sammanlagt 800 000 euro för åren 2017—2019 och 850 000 euro för åren 2020—2021 för utgifterna för att inrätta en centraliserad analys- och rapporteringstjänst inom den offentliga förvaltningen. Efter detta svarar Statskontoret utan särskild finansiering för ordnandet av verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Dessutom har Statskontoret föreslagit en ökning av omkostnaderna i fråga om vissa mer permanenta funktioner. Beslut om finansieringen av verksamheten fattas inom ramen för budget- och resultatstyrningsförfarandet.

Lagförslaget har smärre ekonomiska konsekvenser i form av en ökning av ämbetsverkens arbetsbörda. I verksamheten utnyttjas de skyldigheter som den nya informationshanteringslagen ålägger ämbetsverk och inrättningar. Kostnaderna för dessa skyldigheter har behandlats i lagstiftningsprocessen för informationshanteringslagen. Ämbetsverken svarar för kostnaderna för lämnandet av uppgifter. Den föreslagna nya lagstadgade uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster förutsätter att ämbetsverken deltar i det samarbete med Statskontoret, servicecentret och andra gemensamma serviceproducenter som behövs för utlämnandet av uppgifter. Under samordning av Statskontoret genomförs verksamhetsmodellen och de åtgärder som den förutsätter för att uppgifterna om verksamheten och ekonomin ska kunna användas i analys- och rapporteringstjänstverksamheten.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Genom lagförslaget får Statskontoret och servicecentret en ny uppgift att ordna verksamheten med analys- och rapporteringstjänster och de rättigheter att behandla uppgifter som verksamheten förutsätter. Förslaget stärker de gemensamma serviceproducenternas nätverksbaserade sätt att arbeta och samarbete när det gäller användningen av den information som samlats i statens gemensamma informationssystem. Syftet med propositionen är att stärka det systematiska utnyttjandet av uppgifter, informationsledningen och det kunskapsbaserade beslutsfattandet som stöd för beredningen och beslutsfattandet inom statsförvaltningen. Samtidigt stärks tillvägagångssätten för informationsledning inom statsförvaltningen.

Lagförslaget har endast smärre konsekvenser för myndigheternas verksamhet i form av en ökning av ämbetsverkens arbetsbörda. Ämbetsverken deltar i det samarbete med Statskontoret, servicecentret och andra gemensamma serviceproducenter som behövs för utlämnandet av uppgifter. Analys- och rapporteringstjänsterna förutsätter att informationssystemen är interoperabla

på det sätt som föreskrivs i informationshanteringslagen. Lagen innehåller bestämmelser som berör hela den offentliga förvaltningen och som gäller organiseringen och beskrivningen av informationshanteringen, informationsresursernas interoperabilitet, upprättandet av tekniska gränssnitt och förbindelser för åtkomst till uppgifter samt informationssäkerhet. De åtgärder som ingår i förslaget kan genomföras med hjälp av omorganiseringar av de befintliga resurserna inom ramen för utvecklandet av den egna verksamheten.

Propositionen har inga konsekvenser för de uppgifter som utförs av de kommunala myndigheterna eller andra myndigheter inom den offentliga förvaltningen, eller för fördelningen av uppgifterna.

3.3 Samhälleliga konsekvenser

Propositionen stärker ett mer omfattande utnyttjande av statsförvaltningens informationsresurser och effektiviserar informationsledningen som en del av en effektiv verksamhet inom statsförvaltningen.

4 Beredningen av propositionen

Lagförslagen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Statskontoret och servicecentret. Även företrädare för nätverket av dataskyddsombud inom statsrådet och statsrådets förvaltningsenhet har deltagit i beredningen.

Vid beredningen har man varit i kontakt med Dataombudsmannens byrå.

Utlåtande om utkastet till regeringsproposition har begärts av följande aktörer: ministerierna, Justitiekanslersämbetet, riksdagens justitieombudsman, riksdagen, Statens revisionsverk, Utrikespolitiska institutet, Människorättscentret, Dataombudsmannens byrå, Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori, Hansel Ab, Senatfastigheter, Haus kehittämiskeskus Oy, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Befolkningsregistercentralen (nuvarande Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata) och Statskontoret. Ministerierna har ombetts att vid behov höra ämbetsverken och inrättningarna inom deras respektive förvaltningsområden. Lagförslaget har funnits för utlåtanden på webbplatsen utlatande.fi.

Sammanlagt inkom 21 remissyttranden. Utlåtande lämnades av riksdagen, riksdagens biträdande justitieombudsman, Justitiekanslersämbetet, statsrådets kansli, justitieministeriet, Dataombudsmannens byrå, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansmarknadsavdelningen vid finansministeriet, Statskontoret, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet), Hansel Ab, Senatfastigheter, jord- och skogsbruksministeriet, Lantmäteriverket, kommunikationsministeriet, Trafikledsverket, Transport- och kommunikationsverket Traficom, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och Statens Ämbetsverk på Åland. Utlåtandena finns tillgängliga på webbplatsen hankeikkuna.fi och ett separat sammandrag av utlåtandena har gjorts.

I utlåtandena understöddes Statskontorets och servicecentrets nya analys- och rapporteringstjänstuppgift och främjandet av ledning genom information inom staten. I vissa utlåtanden ansågs det att en omfattande behandling av personuppgifter kräver omsorgsfullhet både när det gäller sekretessbelagd information och skyddet för privatlivet. I yttrandena ville i synnerhet säkerhetsmyndigheterna inom inrikesministeriets förvaltningsområde ha klarhet i vilka personuppgifter som inte lämnas ut till analys- och rapporteringstjänsten, vilka uppgifter som lämnas

ut, men inte behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna och vilka uppgifter som behandlas, men inte publiceras. I utkastet till proposition hade det också observerats ett behov av att förtydliga processen för behandling av uppgifter, de därmed sammanhängande mekanismerna för skydd av personuppgifter och förtydligandet av behandlingen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter i dataskyddsförordningen. Också uttalandena om utövning av offentlig makt bör preciseras i propositionen. Remissinstanserna fäste också uppmärksamhet vid att ämbetsverken fortsättningsvis bör ha möjlighet att få och analysera rapporter om sin egen verksamhet inom ekonomi- och personalförvaltningen.

Utifrån remissvaren har lagförslaget preciserats i fråga om analys- och rapporteringstjänster, behandling av personuppgifter och beskrivning av datainnehållet. Dessutom har man i enlighet med dataskyddsförordningen preciserat den närmare definitionen och behandlingsprocessen i fråga om uppgifter som beskriver längden på sjukfrånvaro som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Likaså har servicecentrets och vissa av dess kunders uppgifter och ansvar i anslutning till det gemensamma personuppgiftsansvaret preciserats och det gemensamma personuppgiftsansvaret betonats som ett centralt mål. Vid den fortsatta beredningen förtydligades beskrivningen av den registrerades rättigheter och av utövningen av offentlig makt i anslutning till uppgiften.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om statskontoret

2 §. Innehållet i *1 mom. 4 punkten* förblir oförändrat, men den avslutande punkten ändras till ett kommatecken, eftersom en ny 5 punkt föreslås i momentet.

Det föreslås en *ny 5 punkt* i 1 mom., där det föreskrivs att Statskontoret som en ny uppgift ska producera analys- och rapporteringstjänster för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Genom den nya uppgiften stärks en systematisk och effektiv användning av de uppgifter som finns i de informationssystem som används av statens gemensamma serviceproducenter i utvecklandet, styrningen och ledningen av statsförvaltningens verksamhet. Finansministeriet styr Statskontoret i användningen av de resurser som gäller analys- och rapporteringstjänsterna. Målet är att man inom statsförvaltningen ska rikta in sig på att i högre utsträckning införa lösningar som gäller hela statsförvaltningen eller ett eller flera förvaltningsområden och de fördelar som kan uppnås genom dem.

2 c §. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 2 c § om innehållet i Statskontorets nya uppgift.

Enligt *1 mom.* ska Statskontoret ha rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få sådana nödvändiga uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som gäller statliga ämbetsverk och inrättningar och som uppdraget kräver. Sådana uppgifter finns i de register som förs av servicecentret, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy. De uppgifter som behandlas inbegriper inte uppgifter som omfattas av spärrmarkering i befolkningsdatasystemet. I analys- och rapporteringsuppdraget används endast de uppgifter som behövs i varje enskilt fall. De uppgifter som behandlas kan också inbegripa personuppgifter. Informationen har samlats in i de nämnda aktörernas register för skötseln av arbetsuppgifterna inom deras ansvarsområden. Uppgifterna används i den omfattning som krävs för uppdragen inom verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Statskontoret föreslås få en ny uppgift som ska utgöra grunden för behandling av de uppgifter som finns i registren. Till den del Statskontoret använder sådana uppgifter i sina register som gäller planeringen och uppföljningen av ämbetsverkens verksamhet behövs det inga bestämmelser om utlämnandet av uppgifterna för analys- och rapporteringstjänster, eftersom dessa uppgifter inte inbegriper personuppgifter eller sekretessbelagd information. Statskontoret får använda uppgifterna i sina register utan några särskilda bestämmelser. En närmare beskrivning av verksamheten med analys- och rapporteringstjänster och de uppgifter som behandlas i den finns i avsnitt ”2.2.1 Analys- och rapporteringstjänster” och ”2.2.2 Uppgifter som behandlas” i denna proposition. I avsnitten beskrivs också uppgiftens proportionalitet i förhållande till målen, tillräckliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder samt en bedömning av dataskyddskonsekvenserna som gjorts av en extern expertorganisation för att verifiera och förbättra verksamheten. De uppgifter som får behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna ska innehålla uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken, hanteringen av upphandlingar, lokalhanteringen, centraliserade utbildningstjänster, projekthanteringen och organisationsstrukturen samt andra uppgifter som är nödvändiga för att genomföra analys- och rapporteringstjänsterna. Eftersom innehållet i registren kan komma att ändras senare ska förteckning inte anses vara uttömmande. I en förändringssituation definieras datainnehållet på det sätt som förutsätts i informationshanteringslagen.

Analys- och rapporteringstjänstuppgiften är inte en sådan uppgift av biträdande art som Statskontoret i enlighet med 4 a § i lagen om statskontoret kunde överföra på en privat aktör.

Det föreslås att tillgången till uppgifter ska vara avgiftsfri. Avgiftsfriheten behövs för att undvika intern fakturering inom staten och också för att de som är skyldiga att lämna ut uppgifter inte ska påföra avgifter för utlämnandet som hindrar eller åtminstone försvårar den nya verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Överföringen av uppgifter från informationssystemen ökar inte i väsentlig grad ämbetsverkens administrativa börda, utan den utgör en del av ämbetsverkets normala verksamhet. Informationshanteringslagen, som trädde i kraft vid ingången av 2020, förutsätter interoperabilitet mellan ämbetsverkens informationssystem.

Undantag från sekretessbestämmelserna behövs för att man ska få ett heltäckande faktaunderlag så att det kan säkerställas att resultaten och slutsatserna om dem är korrekta. Undantag från sekretessbestämmelserna behövs också för att uppgifter ska kunna lämnas ut för analys- och rapporteringstjänstverksamheten, där det som en helhetsbedömning säkerställs att det av uppgifter som samkörts från flera källor inte samlas uppgifter enligt en högre skyddsnivå eller säkerhetsklass. I fråga om analys- och rapporteringstjänster går Statskontoret och servicecentret som tar emot uppgifterna igenom de uppgifter som lämnas ut tillsammans med den gemensamma tjänsteproducent som lämnar ut uppgifterna. Överlåtaren ansvarar för utlämnandet av uppgifter med hjälp av ett gränssnitt. Det är nödvändigt att genomföra en detaljerad genomgång också tillsammans med de ämbetsverk och inrättningar som lämnar ut uppgifter för analys- och rapporteringsserviceverksamheten, i synnerhet när det gäller kumulationseffekterna av uppgifterna inom säkerhetssektorn, dvs. Brottpåföljdsmyndigheten, Gränsbevakningsväsendet, skyddspolisen, polisen, migrationsförvaltningen, räddningsväsendet och nödcentralsbranschen, civil krishantering, Försvarsmaktens och Försvarsförvaltningens byggverk samt Cybersäkerhetscentret. De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna innehåller inte sådana uppgifter i handlingar enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i offentlighetslagen som gäller internationella förbindelser, förebyggande av brott, allmän säkerhet, beredskap för undantagsförhållanden, Finlands säkerhet, försvaret eller statsfinansernas och samhällsekonominns funktionsduglighet. De uppgifter som nämns ovan är uppgifter på en högre skyddsnivå än uppgifterna enligt den tidigare skyddsnivån IV, och därför finns dessa uppgifter inte tillgängliga som källa i systemen. De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna är högst uppgifter enligt den tidigare skyddsnivån IV, och verksamhetsmodellerna för urval och behandling av uppgifter följer de förfaranden som den nuvarande säkerhetsklassificeringsnivån kräver för att minimera riskerna, säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder i behandlingsprocesserna, behandlingsprinciperna och de kontroller som utförs för att följa dem.

Enligt 2 mom. ska från de uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna avgränsas sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen, men det undantag som nämns nedan. Behandling av personuppgifter som avslöjar bl.a. politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening, samt behandling av biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person eller behandling av uppgifter om hälsa är i regel förbjuden enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. När uppgifter ur register lämnas ut till analys- och rapporteringstjänsten ska sökvillkoren utformas så att ovannämnda uppgifter inte överförs från de ursprungliga registren till de uppgifter som ska behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna, med undantag för det undantag som nämns nedan. Definitionerna av särskilda kategorier av personuppgifter finns i avsnitt ”1.3 Lagstiftning” i denna proposition samt i kapitel 4 om bedömningen av lagförslagens grundlagsenlighet. I punkten ”Rättslig grund för behandling av uppgifter” i avsnitt ”2.2.1 Analys- och rapporteringstjänster” beskrivs det hur behandlingen av uppgifter om sjukfrånvaroperiodens längd utgör ett undantag från detta.

Källsystemen för analys- och rapporteringstjänster innehåller uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och känsliga personuppgifter enligt personuppgiftslagen, som upphävdes när dataskyddslagen trädde i kraft. Dessa är uppgifter om medlemsavgifter i fackföreningar, uppgifter om grunden för utsökningsskuld, adressuppgifter eller identifierbara personuppgifter för personer som omfattas av spärrmarkering samt sjukfrånvarouppgifter. Uppgifterna lämnas inte ut, med undantag för uppgifter om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet, som är en viktig indikatoruppgift som kan utnyttjas vid utvecklandet, styrningen och ledningen av verksamheten. I paragrafen används endast termen uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, eftersom den gällande lagstiftningen inte längre känner igen termen känsliga uppgifter.

I paragrafen föreskrivs det också att lämpliga skyddsåtgärder ska iakttas vid behandlingen av uppgifterna, och att uppgifterna ska pseudonymiseras innan de överförs för analys samt att de uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån uppgifterna. Med lämpliga skyddsåtgärder avses sådana tekniska och organisatoriska åtgärder som säkerställer att behandlingen av personuppgifter är lagenlig med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna för de registrerades rättigheter. Pseudonymisering innebär att personuppgifter behandlas så att de inte längre kan kopplas till en viss person utan tilläggsuppgifter, och att tilläggsuppgifterna noggrant förvaras separat från personuppgifterna. De uppgifter som publiceras anonymiseras, dvs. det informationsmaterial som innehåller personuppgifter behandlas så att enskilda personer inte längre kan identifieras utifrån det och identifiering av personuppgifter förhindras på ett oåterkalleligt sätt och att ingen utomstående part längre med hjälp av uppgifter som de innehar kan ändra uppgifterna tillbaka till identifierbara. Uppgifterna kan också slås ihop till större undersökningsenheter, dvs. aggregeras, eller ändras till ett statistiskt format där grupper av uppgifter som är mindre än vad som utgör den statistiska gränsen inte publiceras. Med dessa skyddsåtgärder säkerställs att den information som publiceras är i ett sådant format att man utifrån den inte kan identifiera enskilda personer och att sekretessbelagda uppgifter inte framgår av den.

Enligt 3 mom. är Statskontoret personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom. Statskontoret ska vara teknisk administratör för de uppgifter som behandlas. Statskontoret svarar för den verksamhet som uppgiften förutsätter samt för den tekniska anslutningen när det gäller registrering, behandling och utlämnande av uppgifter. Statskontoret svarar också för informationssystemens tillgänglighet och för uppgifternas integritet, oföränderlighet, skydd och bevarande. I egenskap av personuppgiftsansvarig ansvarar Statskontoret för bevarande, utplåning och arkivering av uppgifter. Närmare bestämmelser om detta finns i dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och arkivlagen (831/1994). De gemensamma serviceproducenterna, ämbetsverken och inrättningarna ska fortfarande vara personuppgiftsansvariga för de ursprungliga informationskällorna och ska i fråga om de uppgifter som lämnas ut ansvara för uppgifternas innehåll och för att uppgifterna är korrekta och uppdaterade.

1.2 Lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

1 §. Ställning, uppgifter och verksamhetsställen. Innehållet i 1 mom. 2 punkten förblir oförändrat, men punkten i slutet av punkten ändras till ett kommatecken, eftersom det föreslås att en ny 3 punkt fogas till momentet.

I 1 mom. föreslås en *ny 3 punkt*, där det föreskrivs att servicecentret som en ny uppgift ska producera analys- och rapporteringstjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen för sina kunder till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

Servicecentret styrs enligt lagen om servicecentret av finansministeriet. För att fullgöra sitt uppdrag styr finansministeriet servicecentret i fråga om resurser och resultat.

1 a §. *De gemensamt personuppgiftsansvariga för uppgifter som avser ekonomi- och personalförvaltning samt ansvarsfördelningen mellan dem.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 1 a § med bestämmelser om delat personuppgiftsansvar för registren inom statens ekonomi- och personalförvaltning.

I artikel 26.1 i dataskyddsförordningen finns det bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar. Om två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen ska de enligt denna punkt vara gemensamt personuppgiftsansvariga. De personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna enligt förordningen i fråga, särskilt vad gäller utövandet av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla den information som avses i artiklarna 13 och 14 i dataskyddsförordningen, genom ett inbördes arrangemang, såvida inte de personuppgiftsansvarigas respektive skyldigheter fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som de personuppgiftsansvariga omfattas av.

I dataskyddsförordningen föreskrivs det om den personuppgiftsansvariges skyldigheter. Det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger gör det möjligt att utöka den personuppgiftsansvariges skyldigheter så att de omfattar sådana situationer som de inte direkt med stöd av förordningen skulle tillämpas på. Eftersom dataskyddsförordningen är direkt tillämplig lagstiftning, ska den nationella speciallagstiftningen avgränsas till det nationella handlingsutrymme som förordningen medger. Det ska inte föreskrivas om andra skyldigheter för den personuppgiftsansvarige i den nationella speciallagstiftningen. Enligt dataskyddsförordningen får det emellertid fastställas skyldigheter för den personuppgiftsansvarige i den nationella lagstiftningen.

Syftet med denna bestämmelse är att undanröja det oklara rättsläge som har rått i fråga om registerföringen av informationsresursen inom statens ekonomi- och personalförvaltning när det gäller de statliga ämbetsverk och inrättningar som är förpliktade till att vara kund hos servicecentret, republikens presidents kansli, riksdagen och ämbetsverken i anslutning till riksdagen. Hittills har servicecentret varit uppgiftsbehandlare på avtalsbasis. Avsikten är att personuppgiftsansvaret nu ska delas mellan parterna så att det bättre motsvarar servicecentrets och dess kunders möjligheter att tillgodose de rättigheter och fullgöra de skyldigheter som hör till den personuppgiftsansvarige. Delat personuppgiftsansvar gäller emellertid inte alla av servicecentrets kunder. För dem med vilka servicecentret inte är gemensamt registeransvarigt är servicecentret fortfarande uppgiftsbehandlare på avtalsbasis. Sådana andra aktörer som inte är förpliktade till att vara kund är till exempel Försörjningsberedskapscentralen och Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra.

I 1 mom. föreskrivs det närmare om gemensamt personuppgiftsansvar. När det gäller uppgifter inom statens ekonomi- och personalförvaltning ska servicecentret och de statliga kundämbetsverk som är förpliktade till att vara kund hos centret, republikens presidents kansli, riksdagen och de ämbetsverk som är verksamma i anslutning till riksdagen vara gemensamt personuppgiftsansvariga. Det gemensamma personuppgiftsansvaret ska gälla de informationssystem som ägs av servicecentret och uppgifterna i de informationssystem som behövs vid produktionen av statens ekonomi- och personalförvaltningsuppgifter och ekonomi- och personalförvaltnings-tjänster samt andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen. Det gemensamma personuppgiftsansvaret är en ändring jämfört med nuvarande praxis, där servicecentret endast har varit uppgiftsbehandlare med avseende på alla kunders uppgifter och skött denna

uppgift på basis av separata skriftliga avtal mellan servicecentret och kunderna. Förutom de ovannämnda kunderna kommer även en del av servicecentrets andra kunder i fortsättningen att ha ett snävare tjänsteutbud och deras uppgifter kommer inte till alla delar att finnas i samma register inom statens ekonomi- och personalförvaltning. Då kan servicecentret inte vara gemensamt personuppgiftsansvarigt i fråga om dessa uppgifter, utan registerföringen sker på basis av avtal och servicecentret är uppgiftsbehandlare på samma sätt som nu.

Som komplement till dataskyddsförordningen föreskrivs det i 2 mom. närmare om ansvarsfördelningen mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga i anknytning till registerföringen. Servicecentret ska svara för den allmänna funktionen, driftsäkerheten och informationssäkerheten i fråga om de register som behövs vid produktionen av uppgifter och tjänster samt för det tekniska gränssnittet för registrering, behandling och utlämnande av uppgifter. Servicecentret ska också ansvara för informationssystemens tillgänglighet samt för uppgifternas integritet, oförändrbarhet, skydd och bevarandet av dem. Servicecentret ska dessutom svara för avtal och förbindelser som gäller de informationssystem som centret äger och som anknyter till bland annat utvecklingen av applikationer, stödtjänster för applikationer, programvaror och deras gränssnitt, utrustning, licenser och åtkomsträttigheter. Dessutom ska servicecentret ansvara för de egna informationssystemens livscykel, ändringar i informationssystemen, säkerheten, riskhanteringen och åtkomsträttigheterna för en tredje part.

De kunder som är förpliktade till att vara kund hos servicecentret, republikens presidents kansli, riksdagen och de ämbetsverk som är verksamma i anslutning till riksdagen ska i enlighet med dataskyddsförordningen för egen del svara för de skyldigheter och uppgifter som hör till servicecentrets personuppgiftsansvariga kunder. Kunden ansvarar för innehållet i, korrektheten hos och aktualiteten hos de uppgifter som registreras. Kunden ansvarar också för den personuppgiftsansvariges övriga uppgifter och fungerar som kontaktpunkt för den registrerade. Att vara kontaktpunkt innebär att kunden ansvarar för informationen till den registrerade och för att hans eller hennes rättigheter tillgodoses. Servicecentret stöder kunden i fråga om sina egna ansvarsområden. Den registrerade ska kunna kontrollera och vid behov rätta uppgifterna om honom eller henne vid sitt eget ämbetsverk och utöva andra rättigheter som den registrerade har. Den registrerades rättigheter beskrivs närmare i avsnitt "2.2.3 Registerföring och gemensamt personuppgiftsansvar för uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen". Registreringar som har gjorts av de av servicecentrets kunder som avses i 1 mom. utgör kundernas handlingar. Därför är det dessa kunder som ansvarar för sådan bevaring, arkivering och utplåning av handlingar som föreskrivs i offentlighetslagen.

1 b §. *Uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna.* Det föreslås en ny 1 b § i lagen med närmare bestämmelser om de uppgifter som får användas i servicecentrets analys- och rapporteringstjänster, åtkomsträttigheterna till uppgifterna, användningen, utlämnandet och registerföringen av uppgifter och bevaringstiden för uppgifter.

I 1 mom. föreslås det bestämmelser om de uppgifter som servicecentret uppdaterar, förvaltar och använder i analys- och rapporteringstjänsterna. Servicecentret ska producera analys- och rapporteringstjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen för kunder till stöd för beredningen och beslutsfattandet. Det föreslås att servicecentret ska ha rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter om ämbetsverk och inrättningar som är nödvändiga för skötseln av uppdraget i fråga. Sådana uppgifter är uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som finns i servicecentrets register samt i de register som förs av Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och

befolkningsdata, Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy. Rätten att få uppgifter gäller inte servicecentrets övriga kunder, såsom riksdagen och Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra.

Det föreslås att tillgången till uppgifter ska vara avgiftsfri. Avgiftsfriheten behövs för att undvika intern fakturering inom staten och också för att de som är skyldiga att lämna ut uppgifter inte ska påföra avgifter för utlämnandet som hindrar eller åtminstone försvårar den nya verksamheten med analys- och rapporteringstjänster. Överföringen av uppgifter från informationssystemen ökar inte i väsentlig grad ämbetsverkens administrativa börda, utan den utgör en del av ämbetsverkets normala verksamhet.

Undantag från sekretessbestämmelserna behövs för att ett heltäckande faktaunderlag kan fås, så att det kan säkerställas att resultaten och slutsatserna om dem är korrekta. Undantag från sekretessbestämmelserna behövs också för att uppgifter ska kunna lämnas ut för analys- och rapporteringstjänstverksamheten, där det som en helhetsbedömning säkerställs att det av uppgifter som samkörts från flera källor inte samlas uppgifter enligt en högre skyddsnivå eller säkerhetsklass. I fråga om analys- och rapporteringstjänster går Statskontoret och servicecentret som tar emot uppgifterna igenom de uppgifter som lämnas ut tillsammans med den gemensamma tjänsteproducent som lämnar ut uppgifterna. Överlåtaren ansvarar för utlämnandet av uppgifter med hjälp av ett gränssnitt. Det är nödvändigt att genomföra en detaljerad genomgång också tillsammans med de ämbetsverk och inrättningar som lämnar ut uppgifter för analys- och rapporteringsserviceverksamheten, i synnerhet när det gäller kumulationseffekterna av uppgifterna inom säkerhetssektorn, dvs. Brottsförhållandenmyndigheten, Gränsbevakningsväsendet, skyddspolis, polisen, migrationsförvaltningen, räddningsväsendet och nödcentralsbranschen, civil krishantering, Forsvarsmaktens och Forsvarsförvaltningens byggverk samt Cybersäkerhetscentret. De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna innehåller inte sådana uppgifter i handlingar enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i offentlighetslagen som gäller internationella förbindelser, förebyggande av brott, allmän säkerhet, beredskap för undantagsförhållanden, Finlands säkerhet, försvaret eller statsfinansernas och samhällsekonomin funktionsduglighet. De uppgifter som nämns ovan är uppgifter på en högre skyddsnivå än uppgifterna enligt den tidigare skyddsnivå IV, och därför finns dessa uppgifter inte tillgängliga som källa i systemen. De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna är uppgifter enligt högst tidigare skyddsnivå IV, och verksamhetsmodellerna för urval och behandling av uppgifter följer de förfaranden som säkerhetsklassificeringsnivån kräver för att minimera riskerna och säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder i behandlingsprocesserna och behandlingsprinciperna och i de kontroller som utförs för att följa dem.

Servicecentret ansvarar för en säker behandling av konfidentiellt och sekretessbelagt material och för att uppgifterna skyddas på det sätt som deras art förutsätter genom att vid behov konsultera den part som lämnar ut uppgifterna. Servicecentret har uppgifterna i fråga i sina register. Genom denna författning blir det möjligt att använda nämnda uppgifter i analys- och rapporteringstjänstuppgifter och det är nödvändigt att föreskriva särskilt om uppgifterna. Det föreslås att servicecentret ska ha rätt att använda de uppgifter som avses i 1 mom. i utvecklandet av de arbetsuppgifter och tjänster som hör till servicecentret enligt 1 § i lagen om servicecentret, liksom i den analys- och rapporteringstjänst som tillhandahålls kundämbetsverk till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

Uppgifterna om planeringen och uppföljningen av de statliga ämbetsverkens verksamhet och ekonomi, vilka används i analys- och rapporteringstjänsterna, inbegriper inga personuppgifter eller sekretessbelagda uppgifter. Därför behöver det inte särskilt föreskrivas att Statskontoret

som förvaltar uppgifterna i fråga ska lämna ut uppgifterna. De uppgifter som behandlas i analys- och rapporteringstjänsterna innefattar uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken, hanteringen av upphandlingar, lokalhanteringen, centraliserade utbildningstjänster, projekthanteringen och organisationsstrukturen. De uppgifter som får användas beskrivs närmare i avsnitt ”2.2.2 Uppgifter som behandlas”. Datainnehållet i registren kan komma att ändras senare, och därför ska förteckningen inte anses vara uttömmande.

Enligt 2 mom. utesluts från uppgifterna i analys- och rapporteringstjänsterna, med det undantag som nämns nedan, sådana uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i dataskyddsförordningen. Källsystemen för analys- och rapporteringstjänster innehåller uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter och uppgifter som är känsliga enligt den personuppgiftslag som upphävdes när dataskyddlagen trädde i kraft. Dessa är uppgifter om medlemsavgifter i fackföreningar, uppgifter om grunden för utsökningsskuld, adressuppgifter eller identifierbara personuppgifter för personer som omfattas av spärmarkering samt sjukfrånvarouppgifter. Uppgifterna lämnas inte ut, med undantag för uppgifter om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet, som är en viktig indikatoruppgift som kan utnyttjas vid utvecklandet, styrningen och ledningen av verksamheten. I paragrafen används endast termen uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, eftersom den gällande lagstiftningen inte längre känner igen termen känsliga uppgifter.

I paragrafen förskrivs det också att vid behandlingen av information iakttas lämpliga skyddsåtgärder och att uppgifterna ska pseudonymiseras för de överförs för analys och att de resultat som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån uppgifterna. Med lämpliga skyddsåtgärder avses sådana tekniska och organisatoriska åtgärder som säkerställer att behandlingen av personuppgifter är lagenlig, med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och ändamål samt riskerna för den registrerades rättigheter. Pseudonymisering innebär behandling av personuppgifter så att de inte längre kan kopplas till en viss person utan tilläggsuppgifter och att tilläggsuppgifterna noggrant förvaras separat från personuppgifterna. De uppgifter som publiceras anonymiseras, dvs. det informationsmaterial som innehåller personuppgifter behandlas så att enskilda personer inte längre kan identifieras utifrån det och identifiering av personuppgifter förhindras på ett oåterkalleligt sätt och att ingen utomstående part längre med hjälp av uppgifter som de innehar kan ändra uppgifterna tillbaka till identifierbara. Uppgifterna kan också slås ihop till större undersökningsenheter, dvs. aggregeras, eller ändras till ett statistiskt format där grupper av uppgifter som är mindre än vad som utgör den statistiska gränsen inte publiceras. Med dessa skyddsåtgärder säkerställs att den information som publiceras är i ett sådant format att man utifrån den inte kan identifiera enskilda personer och att sekretessbelagda uppgifter inte framgår av den.

För att skapa klarhet i rättsläget föreslås det i 3 mom. en bestämmelse om att servicecentret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom. Servicecentret ska vara teknisk administratör i fråga om uppgifterna. Servicecentret svarar för den verksamhet som uppgiften förutsätter samt för den tekniska anslutningen när det gäller registrering, behandling och utlämnande av uppgifter. Servicecentret svarar också för informationssystemens tillgänglighet och för uppgifternas integritet, oföränderlighet, skydd och bevarande. I egenskap av personuppgiftsansvarig ansvarar servicecentret för bevarande, utplåning och arkivering av uppgifter. Närmare bestämmelser om detta finns i dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och arkivlagen. De gemensamma serviceproducenterna, ämbetsverken och inrättningarna ska fortfarande vara personuppgiftsansvariga för de ursprungliga informationskällorna och ska i fråga om de uppgifter som lämnas ut ansvara för uppgifternas innehåll och att uppgifterna är korrekta och uppdaterade.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 september 2020.

3 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Syftet med denna proposition är att det ska stiftas bestämmelser om hur den information som finns i myndigheternas register kan användas till stöd för utvecklandet, styrningen och ledningen av statsförvaltningens verksamhet. I detta syfte föreslås det bestämmelser om att Statskontoret och servicecentret ska ha i uppgift att producera analys- och rapporteringstjänster och i anslutning till detta ha rätt att få tillgång till information som samlats in av de gemensamma serviceproducenterna samt att behandla, analysera och rapportera om resultaten.

Skötseln av uppgiften förutsätter att skyddet för personuppgifter och för privatlivet, som är grundläggande rättigheter, liksom offentlighetsprincipen även i framtiden kan garanteras på ett effektivt och högklassigt sätt och på ett sätt som är godtagbart med avseende på de samlade grundläggande fri- och rättigheterna (bl.a. GrUU 73/2018 rd, GrUU 31/2017 rd, GrUU 5/2017 rd).

Förslagen har bedömts utifrån grundlagen, dataskyddsförordningen, dataskyddslagen, informationshanteringslagen och offentlighetslagen så att uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster inte står i strid med de lagarna. När det gäller grundlagen har man strävat efter att bedöma det skydd för privatlivet och personuppgifter som är av betydelse för förslaget i relation till andra vägande samhälleliga intressen, i synnerhet allmän säkerhet (GrUU 73/2018 rd, GrUU 5/1999 rd).

I denna proposition beskrivs den nya uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster som det ska föreskrivas om i lag. Uppgiften i fråga ska skötas under tjänsteansvar och den får inte överlåtas till en privat aktör. I den insamling och behandling av uppgifter som ingår i uppgiften förutsätts det att personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter pseudonymiseras innan de överförs till analysplattformen. När rapporteringsresultaten publiceras har alla uppgifter anonymiserats eller aggregerats, dvs. slagits ihop till en nivå med större undersökningsenheter så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån uppgifterna. I de olika faserna av behandlingen ska det kontrolleras att personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter bevaras i skyddad form.

Genom informationshanteringslagen säkerställs en enhetlig förvaltning och en informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial som ett led i genomförandet av offentlighetsprincipen. Lagen innehåller också närmare bestämmelser om elektroniskt utlämnande av uppgifter mellan myndigheternas informationssystem.

Tjänstemannens särställning inbegriper ett mer omfattande ansvar för arbetet och för eventuella fel som begås i arbetet, dvs. tjänsteansvar. Tjänsteansvaret omfattar i enlighet med 118 § i grundlagen både straffrättsligt och skadeståndsrättsligt ansvar. Bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar finns i 40 kap. i strafflagen och bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att tryggnad av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning på det sätt som avses i 124 § i grundlagen förutsätter att de allmänna förvaltningslagarna iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (t.ex. GrUU 3/2009 rd och GrUU 20/2006 rd). Grundlagsutskottet konstaterar (i bl.a. GrUU 72/2018 rd) att enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och

rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Denna uppgift är inte en sådan uppgift av biträdande art som Statskontoret i enlighet med 4 a § i lagen om statskontoret kan överföra på en privat aktör.

Grundlagsutskottet konstaterar i ett utlåtande om lagstiftning som kompletterar dataskyddsförordningen (GrUU 14/2008 rd) att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Då bestämmelserna i dataskyddsförordningen tolkas och tillämpas korrekt motsvarar de också den nivå på skyddet för personuppgifter som bestäms utifrån Europakonventionen. Behandling av uppgifter för ändamål av allmänt intresse är inte problematisk med avseende på det skydd för privatlivet och personuppgifter som föreskrivs i grundlagens 10 § 1 mom. (GrUU 3/2004 rd). På motsvarande sätt är grunderna för bestämmelserna om sekundär användning för undervisning, informationsledning och myndigheternas planering och utredningar godtagbara med hänsyn till 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 1/2018 rd).

Uppgiften att producera analys- och rapporteringstjänster ska vara lagstadgad och främja det allmänna intresset genom att möjliggöra informationsledning för att utveckla förvaltningen. Inom ramen för uppgiften får personuppgifter på det sätt som avses i dataskyddslagen behandlas i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, eftersom det föreslås bestämmelser om den rättsliga grunden för behandlingen i en medlemsstats lagstiftning på det sätt som anges i denna proposition. Förslaget uppfyller dessutom kravet enligt artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen om att behandlingen av personuppgifter ska vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse.

Grundlagsutskottet har i sin praxis särskilt lyft fram hur handlingars offentlighet enligt 12 § 2 mom. i grundlagen förhåller sig till skyddet för privatlivet och personuppgifter (se t.ex. GrUU 73/2018 rd, GrUU 43/1998 rd och GrUU 60/2017 rd). Utskottet har ansett att exempelvis sekretess för känsliga uppgifter kan ses som nödvändigt för att skydda privatlivet i enlighet med 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 39/2009 rd). Främjande av en annan grundläggande rättighet är ett tvingande skäl som ger möjlighet att separera i lag begränsa myndighetshandlingars offentlighet enligt 12 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 2/2008 rd, GrUU 40/2005 rd).

Enligt grundlagsutskottet medför omfattande databaser som innehåller uppgifter som hör till sådana särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen eller sådana uppgifter som har betraktats som känsliga i den tolkningspraxis som gäller grundlagen, risker i anknytning till informationssäkerhet och missbruk av uppgifter. Riskerna kan i sista hand utgöra ett hot mot en persons identitet (GrUU 73/2018 rd, GrUU 14/2016 rd, GrUU 14/2009 rd). Sådana uppgifter bör åtnjuta särskilt skydd, eftersom behandling av dem kan innebära betydande risker för de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet har därför särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt (se t.ex. GrUU 3/2017 rd). En sådan avgränsning har i utskottets nyare praxis ansetts vara en fråga som har betydelse för lagstiftningsordningen. Utskottet har i ett färskt utlåtande konstaterat att en begränsning av behandlingen av personuppgifter som föreslås i motiveringen till en lag och som anses nödvändig bör skrivas in i bestämmelsen (se t.ex. GrUU 15/2019, s. 5 och GrUU 15/2018 rd, s. 40).

Inom analys- och rapporteringstjänsterna behandlas inte sådana uppgifter enligt dataskyddsförordningen som hör till särskilda kategorier av personuppgifter annat än i fråga om längden på sjukfrånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet. Den informationen är nödvändig, eftersom den är en indikator t.ex. vid bedömningen av välbefinnandet i arbetet eller relaterade omständigheter på statistisk nivå. Informationen används vid utveckling, styrning och ledning av verksamheten. I propositionen föreslås en särskild bestämmelse där användningen av uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter begränsas till den ovan nämnda sjukfrånvarotidens längd. Egentliga diagnosuppgifter om hälsotillståndet överförs inte till analys- och rapporteringstjänsten.

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslagen med stöd av vad som konstaterats ovan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 1369/2019, och
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019 och 1369/2019, en ny 5 punkt och till lagen en ny 2 c § som följer:

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

- 4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen,
- 5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

2 c §

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut, med undantag av uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall fortgått. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras före de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (179/2019) 1 § 1 mom. 2 punkten och
fogas till 1 § 1 mom. en ny 3 punkt och till lagen nya 1 a och 1 b § som följer:

1 §

Ställning, uppgifter och verksamhetsställen

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (*servicecentret*) är ett ämbetsverk som hör till finansministeriets förvaltningsområde och som har till uppgift att

-
- 2) tillhandahålla tjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen samt andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen, enligt vad som avtalats om dem i serviceavtal,
 - 3) producera analys- och rapporteringstjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen för servicecentrets kunder till stöd för beredningen och beslutsfattandet.
-

1 a §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för uppgifter som avser ekonomi- och personalförvaltning samt ansvarsfördelningen mellan dem

Servicecentret är gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med de statliga ämbetsverken och inrättningarna, republikens presidents kansli, riksdagen och de ämbetsverk som är verk-samma i anslutning till riksdagen. Det gemensamma personuppgiftsansvaret gäller sådana upp-gifter i de av servicecentret ägda informationssystemen som behövs vid produktionen av statens ekonomi- och personalförvaltningsuppgifter, statens ekonomi- och personalförvaltningstjänster och andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen.

Servicecentret svarar för den tekniska funktionen hos de informationssystem som behövs för att producera uppgifterna och tjänsterna samt för det tekniska gränssnittet för registrering, be-handling och utlämnande av uppgifter. Servicecentret svarar också för informationssystemens tillgänglighet och för uppgifternas integritet, oföränderlighet, skydd och bevarande. De andra gemensamt personuppgiftsansvariga svarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter i övrigt och fungerar som kontaktpunkt för de registrerade. De registreringar som finns i registren är handlingar som tillhör servicecentrets kunder.

1 b §

Uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna

Servicecentret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de upp-gifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av upp-drag som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens

ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senastfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämisskeskus Oy och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut, med undantag av uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall fortgått. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras före de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Servicecentret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 mars 2020

Statsminister

Sanna Marin

Kommunminister Sirpa Paatero

1.

Lag

om ändring av lagen om statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statskontoret (305/1991) 2 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 1369/2019, och
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1081/2014, 180/2019 och 1369/2019, en ny 5 punkt och till lagen en ny 2 c § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen.

Föreslagen lydelse

2 §

Om det inte föreskrivs annat om behörigheten någon annanstans, har Statskontoret till uppgift att

4) vara ansvarig myndighet för administrationen av kommunernas informationsresurs för ekonomisk information och vara personuppgiftsansvarig för informationsresursen,

5) producera analys- och rapporteringstjänster inom statsförvaltningen för statsrådet till stöd för beredningen och beslutsfattandet.

2 c §

Statskontoret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får dock inte lämnas ut.

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut, med undantag av uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall fortgått. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras före de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Statskontoret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (179/2019) 1 § 1 mom. 2 punkten och
fogas till 1 § 1 mom. en ny 3 punkt och till lagen nya 1 a och 1 b § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Ställning, uppgifter och verksamhetsställen

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (*servicecentret*) är ett ämbetsverk som hör till finansministeriets förvaltningsområde och som har till uppgift att

2) tillhandahålla tjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen samt andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen, enligt vad som avtalats om dem i serviceavtal.

Förslagen lydelse

1 §

Ställning, uppgifter och verksamhetsställen

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (*servicecentret*) är ett ämbetsverk som hör till finansministeriets förvaltningsområde och som har till uppgift att

2) tillhandahålla tjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen samt andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen, enligt vad som avtalats om dem i serviceavtal,

3) *producera analys- och rapporteringstjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen för servicecentrets kunder till stöd för beredningen och beslutsfattandet.*

1 a §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för uppgifter som avser ekonomi- och personalförvaltning samt ansvarsfördelningen mellan dem

Servicecentret är gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med de statliga ämbetsverken och inrättningarna, republikens presidents kansli, riksdagen och de ämbetsverk som är verksamma i anslutning till riksdagen. Det gemensamma personuppgiftsansvaret gäller sådana uppgifter i de av servicecentret ägda informationssystemen som

Gällande lydelse

Förslagen lydelse

behövs vid produktionen av statens ekonomi- och personalförvaltningsuppgifter, statens ekonomi- och personalförvaltningstjänster och andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster inom förvaltningen.

Servicecentret svarar för den tekniska funktionen hos de informationssystem som behövs för att producera uppgifterna och tjänsterna samt för det tekniska gränssnittet för registrering, behandling och utlämnande av uppgifter. Servicecentret svarar också för informationssystemens tillgänglighet och för uppgifternas integritet, oföränderlighet, skydd och bevarande. De andra gemensamt personuppgiftsansvariga svarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter i övrigt och fungerar som kontaktpunkt för de registrerade. De registreringar som finns i registren är handlingar som tillhör servicecentrets kunder.

1 b §

Uppgifter som används i analys- och rapporteringstjänsterna

Servicecentret har rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få de uppgifter om statsförvaltningens verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för skötseln av uppdrag som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten ur sådana register som förs av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning, Statens center för informations- och kommunikationsteknik, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, affärsverket Senatfastigheter, Hansel Ab och Haus kehittämiskeskus Oy och som innehåller uppgifter om planeringen och uppföljningen av verksamheten, ekonomi- och personalförvaltningen, den gemensamma grundläggande informationstekniken och hanteringen av upphandlingar samt om lokalhantering, centraliserade utbildningstjänster, projekthantering och organisationsstruktur vid statens ämbetsverk och inrättningar. Uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2, 5 och 7—11 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får dock inte lämnas ut.

Gällande lydelse

Förslagen lydelse

Sådana uppgifter enligt artikel 9 i Europa-parlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) som hör till särskilda kategorier av personuppgifter får inte lämnas ut, med undantag av uppgifter om hur länge en frånvaro på grund av sjukdom, yrkessjukdom eller olycksfall fortgått. Vid behandlingen av uppgifter ska lämpliga skyddsåtgärder iakttas. Uppgifterna ska pseudonymiseras före de överförs för analys. De uppgifter som publiceras ska anonymiseras eller aggregeras så att enskilda personer inte kan identifieras utifrån dem.

Servicecentret är personuppgiftsansvarig med avseende på de uppgifter som det har fått med stöd av 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .
